

V tej številki:

Izposodi si elektronsko knjigo	1
Informacijski kiosk – Cobiss iskalnik	2
Koledar prihajajočih srečanj	5
Izposoja e-knjig v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper	6
Od Bologne do Izole in vse okrog sveta ... otroška knjiga in ilustracija nimata meja	7
Simpozij ob 20-letnici Slovenske sekcije IBBY o prevajanju mladinske književnosti	8
Zavedanje o živosti in vrednosti ustvarjanja	9
Študentje bibliotekarstva na strokovni ekskurziji v Beograd in Zagreb	11
Knjižničarstvo kot odgovornost in drugi pogledi na sodobno vlogo knjižnic	14
Razpis za podelitev Čopovih diplom in Čopovih priznanj 2012	15
Svetovalno delo območnih knjižnic	16
Donacija dr. Nikolaja Sadnikarja Matični knjižnici Kamnik	17
Stoletje ptujskih časopisov ter drugo domoznansko gradivo v Digitalni knjižnici Slovenije	19
Zbogom orožje. Dobrodošli spomini. Europeana 1914-1918	23
OCLC Article Exchange	25
Pogovor s Špelo Pahor v Mestni knjižnici Piran ob izidu knjige Srečanja v Piranu 2	25

Izposodi si elektronsko knjigo

V slovenskih - predvsem visokošolskih knjižnicah - so elektronske knjige v uporabi preko različnih ponudnikov že več kot desetletje. Pojavljajo se predvsem v različnih spletnih oblikah, lahko kot posamezni naslovi tiskanih izdaj, največkrat enciklopedij ali slovarjev kot so npr. Oxford English Dictionary Online (OED), Oxford Art Online (Grove Art), ali pa kot paketi posameznih e-knjig, ki vsebujejo nekaj deset pa do nekaj tisoč e-knjig.

Elektronske knjige pa imajo precej daljšo zgodovino, pravzaprav prazgodovino, govorno v kontekstu časovnih razsežnosti razvoja informacijske tehnologije. Njihov pojav sega namreč že na začetek sedemdesetih let.

E-knjige so do nedavnega imele pri bralcih in uporabnikih knjižnic le delen uspeh, saj zaradi svoje obsežnosti niso najprimernejše za dolgotrajno branje na računalniških zaslonih. Ti so v preteklosti imeli slabo ločljivost in kontrast ter so bili daleč od kvalitete, ki je je bralec deležen pri tiskani knjigi. Predvsem pa je tiskana knjiga prenosljiva, kar za e-knjige na namiznih ter prenosnih računalnikih ne moremo trditi.

V devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so se pojavili prvi namenski bralniki e-knjig, je bilo videti, da bodo doživele prepoved in večjo pozornost javnosti. To se je v resnici zgodilo šele s tretjo generacijo bralnikov ali natančneje s pojavom Amazonovega Kindle (2007) in drugih bralnikov (Barnes&Noble NOOK, Kobo itn.) ter seveda tabličnih računalnikov (Apple iPad, Samsung Galaxy itn.), ki so končno prinesli zelo primerljivo bralno izkušnjo kot jo omogoča klasična tiskana knjiga. Torej dovolj visoko ločljivost in kontrast ter prenosljivost in priročnost.

V knjižnicah se je tako pojavilo vprašanje, kako svojim članom ponuditi še možnost izposoje elektronskih knjig na njihove bralnike, tablične računalnike in/ali pametne telefone. Tudi v Narodni in univerzitetni knjižnici se že dolgo zavedamo, da bodo e-knjige zares zaživele šele takrat, ko jih bodo lahko uporabniki prosto prenašali in uporabljali, podobno kot tiskane knjige.

Tako smo decembra 2011 omogočili preizkusno izposajo e-knjig, od januarja 2012 pa smo to

eBooks **Novo v mEga iskalniku** **NUK** NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

IZPOSOJA E-KNJIG

KAJ POTREBUJEMO?
Za izposajo in branje digitalno zaščitenih e-knjig potrebujemo:

1. Adobe ID (tj. uporabniško ime in geslo);
2. osebni račun v mEga iskalniku ali EBSCOvih zbirkah;
3. programe za branje e-knjig kot npr.: Adobe Digital Editions, Bluefire itn.

IZPOSOJA E-KNJIG V mEga ISKALNIKU:

- 1 Iskanje
- 2 Rezultati iskanja
- 3 E-knjiga
- 4 Prenos/izposoja
- 5 Izposojena e-knjiga

VEČ KOT 70.000 E-KNJIG

Vsebine: humanistika, družboslovje, naravoslovje, tehnika, medicina
Navodila: http://www.nuk.uni-lj.si/nuk/mEga/navodila_e_knjige.pdf

Predstavitve v živo: Center za informacijske storitve, pritličje, soba št. 9

storitev uvrstili v našo redno ponudbo. S 1. marcem tega leta smo preko ponudnika EBSCOHost naročili največji paket elektronskih knjig v Sloveniji, saj vsebuje več kot 70.000 naslovov. Dostopne so preko [mEga iskalnika NUK](#) in zbirke [eBooks Academic Collection](#). Gre predvsem za e-knjige s področij humanistike, družboslovja, naravoslovja, medicine in tehnike. Trenutno so vse knjige v PDF obliki in so zaščitene z Adobe sistemom za digitalno upravljanje pravic DRM (Digital Right Management). Knjige so dostopne študentom in zaposlenim na Univerzi v Ljubljani, in sicer tudi preko oddaljenega dostopa, vendar pa je izposoja omogočena prej omenjeni skupini uporabnikov, ki so **člani NUK**.

Kaj potrebujemo za izposajo e knjig?

Zaradi DRM zaščite moramo opraviti nekaj morada tudi nekoliko motečih korakov, ki pa so potrebni le pri prvi izposoji:

1. ustvariti moramo Adobe ID (tj. uporabniško ime in geslo), ki omogoča avtorizacijo različnih naprav in programov namenjenih branju in izposoji e-knjig. Izposoja namreč poteka preko Adobovega strežnika. Ustvarimo ga na spletnem mestu https://www.adobe.com/cfusion/membership/index.cfm?nf=1&nl=1&loc=en_us;

2. odpreti moramo še osebni račun v mEga iskalniku ali na EBSCOHostu, ki pa ga lahko uporabljamo tudi za kopico drugih opravil, npr. za shranjevanje poiskanih člankov in e-knjig;
3. namestiti moramo brezplačen program Adobe Digital Editions, verzijo 1.7.1 ali višjo, ki je dostopen na <http://www.adobe.com/products/digitaleditions>. Program omogoča izposojanje in branje e-knjig na osebni ali prenosni računalnik, preko njega pa lahko e-knjige prenesemo tudi na druge naprave. Po namestitvi nas program pozove, da ga avtoriziramo z Adobe ID. Podrobnejša navodila so dostopna na http://www.nuk.uni-lj.si.nukweb.nuk.uni-lj.si/nuk/mEga/navodila_e_knjige.pdf.

Na nekatere tablične računalnike (npr. iPade) si e-knjige lahko izposodimo neposredno preko vgrajenega brskalnika. Tu namesto programa Adobe Digital Edition potrebujemo program Bluefire, ki podpira DRM zaščito.

Knjige tako lahko prebiramo na številnih bralniki, tabličnih računalnikih in/ali pametnih telefonih. Žal pa med njimi ni Amazonovih Kindelov (izjema je tablica Kindle Fire), ki so verjetno

najpogostejši bralniki naših uporabnikov, saj ne podpirajo Adobove DRM zaščite. Seveda pa knjige še vedno lahko prebiramo tudi v samem mEga iskalniku, tiskamo in pošiljamo po e-pošti (do 60 strani), iščemo po vsebini knjig, uprabljamo slovar za nepoznane izraze, dodajamo opombe itn.

Nekritično bi bilo pričakovati, da si bodo uporabniki sedaj začeli množično izposojati e-knjige. Tu je potrebno upoštevati kar nekaj omejitev. Omenili bi dve najpomembnejši:

1. naši uporabniki še niso množično opremljeni z bralnimi napravami, tj. bralniki in tablični računalniki. Zlasti za slednje velja, da zaradi sorazmerno visoke cene še niso vsesplošno dostopni;
2. kljub visokemu številu e-knjig, ki si jih je možno izposojati, pa med njimi ni slovenskih.

Na tej začetni stopnji je potrebno torej predvsem ozaveščati uporabnike, da e-knjige obstajajo in da si jih lahko izposojajo.

Srečko Bončina
Narodna in univerzitetna knjižnica

STROKOVNE TEME

Informacijski kiosk – Cobiss iskalnik

Sodobna tehnologija ponuja veliko možnosti za prilagoditve orodij, ki jih potrebujemo pri vsakdanjih opravilih, posameznim potrebam. Računalniki s svojo strojno in programsko opremo so osnova za posamezna opravila, pri katerih **običajno niti ne potrebujemo vseh možnosti in funkcij, ki jih ta oprema ponuja.**

V knjižnicah smo poleg osebnih računalnikov, z naborom vse strojne in programske opreme na posameznem mestu, že seznanjeni z vsaj eno od takih prilagoditev. Bralniki za e-knjige namreč uporabljajo le del »možnosti«, ki jih vsebuje osebni računalnik. Pač v skladu z namenom in potrebami za branje e-knjig na »prilagojeni« tehnologiji.

Tudi računalniki, ki jih običajno naši uporabniki uporabljajo **le za dostop do podatkov iz katalogov**, so ena od možnosti za tako prilagoditev. Uporabnik namreč na takem računalniku opravi predvsem iskanje po knjižničnem katalogu, ki pa ne potrebuje vseh funkcij, ki ga nudi najbolj razširjen plačljiv operacijski sistem »Windows«, ki je tudi najpogosteje nameščena programska oprema na naših osebnih računalnikih. V večini primerov tudi s pripadajočo družino programov za urejanje besedil in preglednic.

Poleg vsebine – programov, ki so na takem mestu na voljo uporabnikom, se v naslednjem koraku sprašujemo o ergonomski prilagojenosti strojne opreme temu namenu – **hitremu**

iskanju informacij iz kataloga.

Rezultati razmišljanja na teh osnovah nas tako hitro pripeljejo **na idejo o strojni in programski opremi, ki je prilagojena predvsem temu namenu – kratkemu iskanju informacij iz knjižničnega kataloga.**

Iskanje tako prilagojenega orodja, vključno s programsko opremo na trgu, nas pripelje do t. i. informacijskih kioskov. To so posebej **prilagojeni računalniki, običajno z zaslonom na dotik**, ki nam v raznih trgovskih centrih ali na turističnih točkah omogočijo hiter vpogled ali posredujejo preprosto informacijo.

Pri iskanju informacije o ceni take naprave pa smo bili v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka seznanjeni s preprostim dejstvom, da je **osebni računalnik povprečne zmogljivosti ter s pripadajočim operacijskim sistemom Windows, bistveno (2-3x) cenejši od cen teh naprav, ki se pojavljajo na trgu.** Zato smo za to nalogo – predvsem iskanje informacij iz kataloga še naprej uporabljali osebni računalnik na posebnem podstavku (slika 2)!

Vendar pravega odgovora na vprašanje, zakaj taka cena za pravzaprav precej enostaven izdelek, nikakor nismo našli. Zunanji sodelavec, ki skrbi za vzdrževanje omrežja v naši knjižnici, se je po pregledu cen osnovnih komponent za tako napravo zato samostojno lotil izračuna in izdelave takega informacijskega kioska.

Vso potrebno strojno opremo je bilo možno kupiti na prostem trgu preko spletnih ponudnikov.

Le za najvidnejši del te naprave – prosto stoječe ohišje – je bilo potrebno več truda, saj je bilo potrebno (tako kot za vsak produkt na trgu) upoštevati vse faze njegovega razvoja.

Glede na prostorske zahteve in namen uporabe kioska je bila oblikovna osnovna idejna skica in koncept. Vse skupaj je bilo nato izrisano v za to namenjenem 2D računalniškem programu, kjer je bila osnovna ideja prilagojena glede na znane dogovorjene standarde, tako da bi bil produkt kar se da ergonomsko primeren za opravljanje naloge, ki ji bo služil. Potrebna je bila tudi statična presoja, ki je z izračuni predvidela stabilnost samega stojala, kar je bistvenega pomena, saj mora biti informacijski kiosk kompakten. Pred koncem načrtovanih postopkov je bil produkt izrisan tudi v 3D obliki zaradi lažje predstave in postavitve logotipa naše knjižnice. Samo risbo je potrebno »razstaviti« na posamezne elemente, ki so v taki obliki primerni za začetek izdelave. Zaradi zahtevnih oblik so izrezani iz primerno debele pločevine s pomočjo laserske CNC rezalnega stroja v za to specializiranem podjetju.

Po opravljenem izrezu, krivljenju, varjenju, kitanju, brušenju in prašnem lakiranju, smo se lotili vstavljanja notranjih komponent, ki so potrebne za delovanje naprave. Vgradnja komponent je bila načrtovana tako, da je le te zasedejo čim manj prostora znotraj ohišja ter da ima vsaka

komponenta svoje mesto. S tem smo pa seveda dodatno pridobili na kompaktnosti celotnega kioska. Poudariti je potrebno, **da vse komponente v kiosku uporabljajo pasivni sistem hlajenja**, ki se odvaja preko rež na ohišju, tako da **ni nadležnega šumenja ventilatorjev.** Prav tako so **komponente praktično neslišne**, saj za shranjevanje podatkov ne uporabljajo pomnilnika z mehanskimi deli ter se tako posledično tudi manj pregrevajo. Za uporabnike je seveda najpomembnejši **19 colski zaslon na dotik** (diagonala 48 cm), preko katerega bralci iščejo in prejemajo informacije.

Končni obliki je možno dodati še nekaj funkcionalnosti kot npr. poličko za odlaganje ali pisanje, manjši obešalnik, kamor med uporabo iskalnika lahko obesite lažje torbice ipd.

Bistvena **razlika je tudi v urejenosti samega mesta**, saj se ne glede na trud vzdrževalca vseh kablov enostavno ne da estetsko »pospraviti«. Pri informacijskem kiosku predvsem **ni izvlečnih ali fiksnih polic za tipkovnico in miško, kjer se navadno nabira precej prahu.** Poleg tega ima sam bralec precej manj stika z napravo na dotik.

Znano je tudi, da so **tipkovnice na javnih računalnikih pogosto higiensko oporečne** in jih je potrebno nenehno čistiti, kar pa je zaradi rež med tipkami precej težko in zamudno. Tu je zaslon na dotik v prednosti.

Seveda je za nas pomembna tudi končna cena. Sam računalnik, ki poganja informacijski

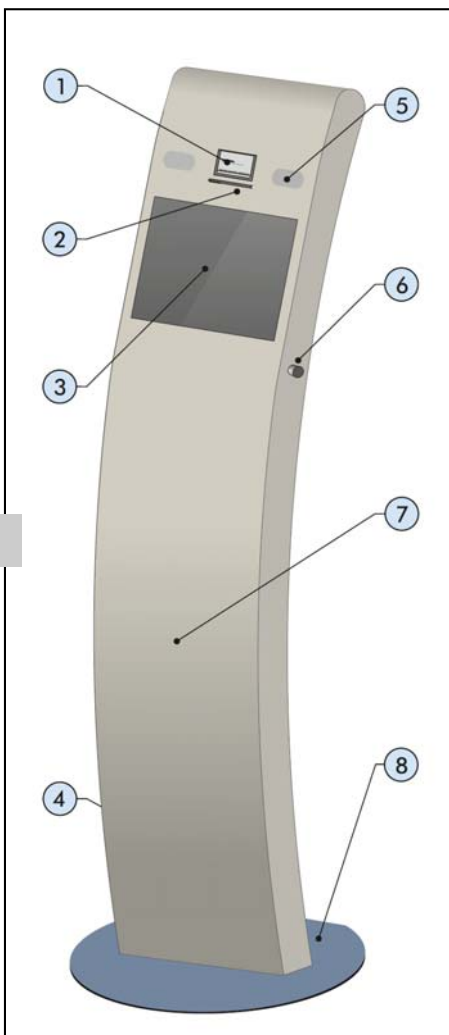

Slika 1: Novi informacijski kiosk

Slika 2: Prejšnje stanje Cobiss iskalnika

kiosk, je **bistveno cenejši od povprečnega namiznega računalnika**. Je pa res, da v primerjavi z namiznim računalnikom potrebujemo zaslon na

Slika 3: Opis posameznih delov informacijskega kioska

dotik, katerih cene se gibljejo od 300 EUR navzgor. Še precej višji pa so zneski za zaslone, ki so odporni na vandalizem (npr. bankomat). Končni izračun s kljub precej dražjim zaslonom nanese **ceno, primerljivo z navadnim osebnim računalnikom**. Seveda je vsemu temu treba še dodati samostojne ohišje (potrebujemo ga tudi pri osebnem računalniku), inštalacijo opreme in namestitvev programske opreme.

Poudariti je potrebno, da **informacijski kiosk porabi bistveno manj energije**. Po opravljenih meritvah je **poraba manjša za več kot 60 % v primerjavi z običajnim osebnim računalnikom**, kar prihrani na letni ravni kar nekaj električne energije.

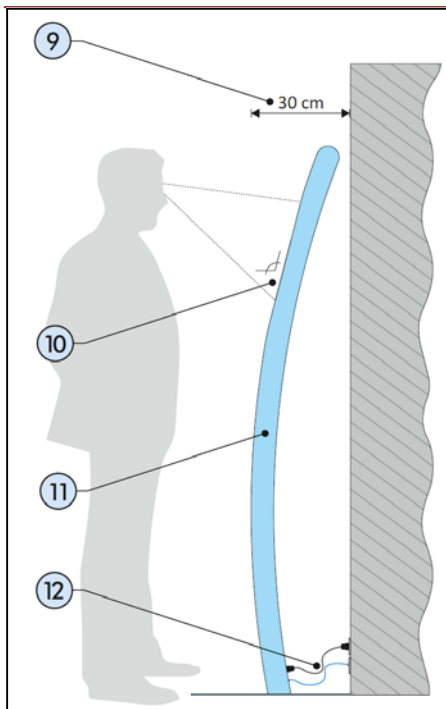
Naš informacijski kiosk ima na svojem »delovnem« mestu poleg cenovne konkurenčnosti in varčnosti tudi druge prednos-

ti. Predvsem je **bolj prilagojen ergonomiji tega dela, t.j. iskanju kratkih informacij** »mimo grede«, ko se bralec ustavi za hip ter pridobi želeno informacijo. Obstoječe osebne računalnike, ki so do sedaj opravljali nalogo Cobiss iskalnika na teh mestih, lahko uporabimo v drug, uporabnejši namen.

Na našem iskalniku je **nameščen operacijski sistem Linux**, ki je za razliko od najbolj razširjenega operacijskega sistema Windows **brezplačno dostopen na spletu** in popolnoma nadomesti alternativo. Tako se izognemo nakupu drage programske opreme, ki je žal največkrat vgrajena tudi v informacijske kioske drugih proizvajalcev. V želji, da bi informacijski kiosk služil svojemu prvotnemu namenu, ima **blokiran dostop do drugih vsebin in opravil** in na našem mestu **ponuja le iskanje po**

Opombe k sliki 3:

1. Držalo papirja je namenjeno za manjše lističe na katere si bralec lahko zapiše signaturo, ki jo je poiskal na sistemu Cobiss.
2. Pisalo je pritrjeno na izvlečni vrvični sistem tako, da je pisalo vedno na voljo ob informacijskem kiosku, po uporabi pa se samodejno pospravi na stojalo.
3. LCD zaslon na dotik z diagonalo 48cm omogoča iskanje gradiva preko zaslona na dotik. Pri tem se na ta način znebimo miške in tipkovnice, ki zavzema dodaten prostor.
4. Stikala in zračenje: Na zadnji strani so nameščena glavna stikala za vklop in izklop, ki niso na dosegu bralcem (predvsem mlajšim). Zadaaj so tudi hladilne reže za odvajanje toplote nastale ob delovanju kioska ter za dostop do notranjosti informacijskega kioska.
5. Zvočniki so kot podpora grafičnem vmesniku, ki teče na informacijskem kiosku. Uporabo, kioska pa je tako primerna tudi za predvajanje drugih predstavitev multimedijskih vsebin ob različnih priložnostih in dogodkih knjižnice.
6. Obešalo je namenjeno odlaganju osebnih predmetov bralcev med tem, ko uporabljajo informacijski kiosk.
7. Ohišje kioska je izdelano iz masivne pločevine ter prašno lakirano s poljubnim odtenkom. Možna je tudi aplikacija potiskane fototapete z logotipom knjižnice.
8. Podnožje je izdelano iz debelejših pločevnikov, ki nosi celoten terminal, ki je stabilen in ga ni moč prevrniti. Možna je tudi pričvrstitev v tla s skritim vijakom. Na spodnji strani so tudi nameščene protizdrsne gume, ki onemogočajo zdrsavanje informacijskega kioska.

Slika 4: Informacijski kiosk v prostoru

katalogu COBISS ter dostop do spletne strani knjižnice. V ta namen smo izdelali lasten grafični vmesnik, ki krmili uporabnika med posameznimi

Opombe k sliki 4:

9. Prostor: Informacijski kiosk zavzame v prostoru malo prostora.
10. Vidnost informacij: Zaslon je na primerni višini, rahlo ukrivljen proti bralcu tako, da je iskanje informacij, kar se da udobno.
11. Ohišje je precej tanko na račun pridobivanja prostora, hkrati pa zaradi svoje oblike zelo stabilno in kompaktno.
12. Kabli: Za delovanje kioska ni potrebno veliko število kablov, temveč le en (1) za dovod elektrike. V primeru, da ni brezžičnega omrežja, pa tudi dovod kabla za priklop v internetno omrežje.

»aplikacijami«, ki jih nudi sam kiosk. Vmesnik teče na spletu, tako da **se vse nadgradnje in administracija opravljajo na daljavo.**

Sama platforma omogoča neomejene možnosti. Med bolj uporabnimi aplikacijami so npr.: **anketa za bralce, interaktivne igre za najmlajše, e-knjiga pritožb in pohval, obvestila o aktualnih dogodkih ...** Poleg omenjenega se lahko uporablja tudi ob posebnih priložnostih za predstavitev knjižnice (npr. na sejnih).

Več podrobnosti o napravi pa lahko dobite preko kontakta: matjaz.erzen@knjiznica-skofjaloka.si, ali na tel. 04 51 12 505.

Matjaž Eržen
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
in
Žan Kalan
zunanji sodelavec in vzdrževalec
strojne in programske opreme za
Knjižnico Ivana Tavčarja Škofja Loka

OBVESTILA

Koledar prihajajočih srečanj

TUJINA

(izbor za obdobje avgust – oktober 2012)

- **1.-3. 8. 2012**, Düsseldorf, Nemčija, *Conference on Science and the Internet 2012*, <http://www.nfgwin.uni-duesseldorf.de/de/cosci12>
- **6.-9. 8. 2012**, Bangalore, Indija, *12th International ISKO (International Society for Knowledge Organization) Conference*, <http://www.isibang.ac.in/~isko/>
- **7.-8. 8. 2012**, Melbourne, Avstralija, *Next-generation libraries*, <http://www.arkgroupaustralia.com.au/dl1/E021NGWEB.pdf>
- **7.-9. 8. 2012**, Haag, Nizozemska, *The future of information and library associations*, <http://conference.ifla.org/ifla78/satellite-meetings>
- **11.-17. 8. 2012**, Helsinki, Finska, *78th IFLA general Conference and Assembly*, <http://conference.ifla.org/ifla78>
- **17.-18. 8. 2012**, Talin, Estonija, *IFLA Satellite Post-Conference. Beyond libraries – subject metadata in the digital environment and semantic web*, <http://www.nlib.ee/tallinnsatellite>
- **20.-24. 8. 2012**, Praga, Češka, *1st international workshop on security ontologies and taxonomies (SecOnT 2012)*, http://www.ares-conference.eu/conf/index.php?option=com_content&view=article&id=50&Itemid=82
- **30. 8.-3. 9. 2012**, Budimpešta, Madžarska, *2nd International Conference on Integrated Information*, <http://www.icininfo.net/>
- **3.-7. 9. 2012**, Kuching, Malezija, *International Conference on Dublin Core and Metadata Applications*, <http://dcevents.dublincore.org/index.php/IntConf/dc-2012>
- **19.-21. 9. 2012**, Ankara, Turčija, *3rd International Symposium on Information Management in a Changing World*, <http://by2012.bilgiyonetimi.net/en/>
- **24.-26. 9. 2012**, Milton Keynes, Velika Britanija, *4th M-libraries Conference 2012*, <http://m-libraries.org/>
- **23.-27. 9. 2012**, Ciper, *The International Conference on Theory and Practice of Digital Libraries*, <http://www.tpd12012.org/index.php>
- **26.-28. 9. 2012**, Osijek, Hrvaška, *38. Posvetovanje hrvaškega knjižničarskega društva*, <http://www.hkdruštvo.hr/hr/skupovi/skup/198/>
- **1.-3. 10. 2012**, Trondheim, Norveška, *emtacl12 - emerging technologies in academic libraries*, <http://emtacl.com>
- **25.-26. 10. 2012**, Manilla, Filipini, *5th Rizal Library International Conference : »Libraries, Archives, and Museums: Common Challenges, Unique Approaches«*, <http://rizal.lib.admu.edu.ph/2012Conf/index.html>

Izposoja e-knjig v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper

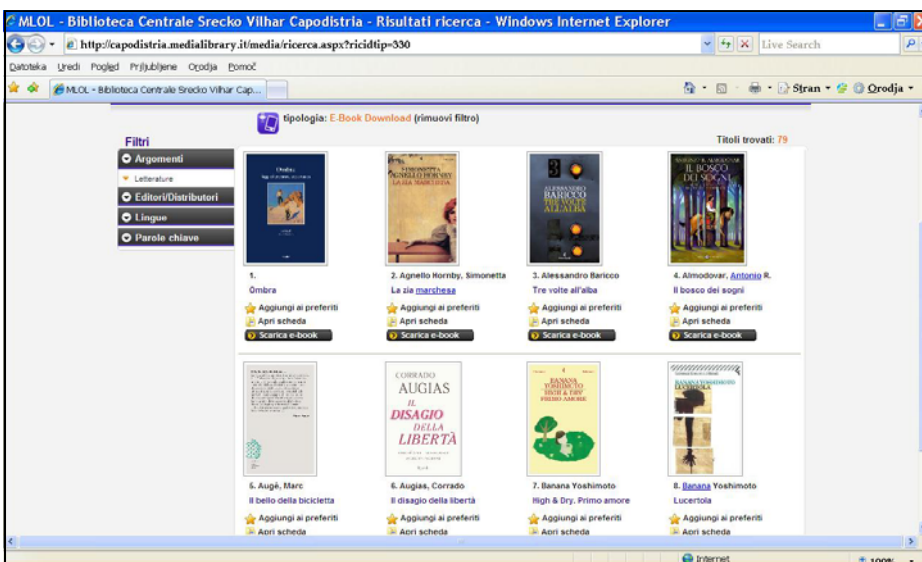
Pred kratkim smo v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper našim uporabnikom omogočili izposajo elektronskih knjig preko interneta. Novo storitev smo poimenovali Italijanska digitalna knjižnica (La Biblioteca digitale italiana in Slovenia) saj je v prvi vrsti namenjena pripadnikom italijanske narodne skupnosti v Sloveniji. Preko portala, ki je dosegljiv na naslovu <http://capodistria.medialibrary.it> je mogoče dostopati do številnih e-knjig in drugih digitalnih vsebin največjih italijanskih založnikov.

V knjižnični bazi je trenutno okrog 80 e-knjig v italijanskem jeziku, ki si jih uporabniki lahko naložijo na svoje računalnike, tablične računalnike, dlančnike, pametne telefone, e-bralnike in ostale naprave, ki podpirajo branje e-knjig, v

tem letu pa bomo dokupili do 400 novih e-knjig, sicer pa je na portalu na voljo tudi več kot 30 tisoč t. i. »open« vsebin in drugega gradiva bodisi v italijanskem bodisi v angleškem in drugih jezikih. Izposoja preko portala je zelo enostavna in podobna siceršnji izposoji v knjižnici. Vsak uporabnik knjižnice lahko prenese 2 knjigi na mesec, čas izposoje pa je omejen na 14 dni, pri čemer omejitev izposoje velja le za e-knjige, ki jih je knjižnica kupila in niso prosto dostopne, vse ostalo gradivo, kot so »e-book open« pa nima omejitev glede izposoje.

Nova storitev je za uporabnike knjižnice zelo enostavna. Ti morajo najprej preko Italijanskega oddelka Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, ki ima sedež na Čevljarški ulici, pridobiti uporabniško ime in geslo, preko katerega lahko vstopijo na portal <http://capodistria.medialibrary.it> in brskajo ter izbirajo med raznovrstnim e-gradivom.

Ivan Markovič
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja
Koper

Slika 1: La Biblioteca digitale italiana in Slovenia

6

Slika 2: Izposoja e-knjig

Od Bologne do Izole in vse okrog sveta ... otroška knjiga in ilustracija nimata meja

Knjižni sejmi so predstavitve knjižne produkcije ter tudi prostori za mednarodno in nacionalno izmenjavo knjig med tiskarji oz. založniki ter knjigarnarji in knjižničarji. Razvili so se kmalu po Gutenbergovem izumu tiskanja s premičnimi črkami. Prvi večji mednarodni knjižni sejem, ki še danes velja za najpomembnejšo tovrstno svetovno prireditel, se je zgodil v 16. stol. v Frankfurtu.

50. obletnico svojega obstoja pa bo prihodnje leto slavil mednarodni knjižni sejem otroških in mladinskih knjig ter ilustracij v Bologni, ki se ga udeležujejo avtorji, ilustratorji, literarni agenti, televizijski in filmski producenti, distributerji, založniki in drugi, ki želijo spoznati nove poslovne priložnosti in odkrivati nove smernice na mladinskem knjižnem trgu. Sejma se je letos v marcu udeležila tudi knjižničarka iz Mestne knjižnice Izola, ki je tako imela priložnost občudovati tako izrazite barve in podobe iz dovršenih ilustracij kot tudi otroške slikanice in knjige s čudovito poetiko, ki daje prosto pot otroški domišljiji.

Prvi sejmski dan je potekal v znamenju podelitve **Anderse-**

Slika 1: Slovenska stojnica v Bologni

nove nagrade za književnost in ilustracijo, ki jo Mednarodna zveza za mladinsko književnost (IBBY) podeli vsako drugo leto, nagrajenca pa sta argentinska pisateljica *María Teresa Andruetto* in češki ilustrator *Peter Sís*. Argentinske pisateljice pri nas še nismo spoznali, zato pa že imamo knjige, ki jih je ilustriral Peter Sís – najnovejša knjiga, v kateri boste našli njegove ilustracije, je *Hiša iz papirja* avtorja Carlosa Maríe Domíngueza iz leta 2011. Drugi dan sejma pa so iz Vimmerbyja na Švedskem prenašali razglasitev dobitnika **nagrade Astrid Lindgren**, ki letos zaokrožuje deseto leto. Nagrada je letos pripadla nizozemskemu avtorju *Guusu Kuijjerju*, ki ga mladi slovenski bralci zelo dobro poznajo, saj je avtor priljubljenih knjig o deklici Polleke, ki želi postati pesnica.

Letošnji sejem najlepših in najboljših knjig za otroke je poskrbel za novo nagrado – dodal je nagrado **Bologna ragazzi digital**, ki so jo podelili so jo na konferenci Orodja sprememb, namenjena pa je najboljšemu otroškemu elektronskemu naslovu oziroma »digitalni inovaciji«. Nagrado je prejela francoska založba eToiles Editions za delo Stéphana Kiehla *Dans Mon Reve* (V sanjah). Opozovalci komentirajo, da je produkcija elektronskih naslovov ta hip še draga, prodajati jih je treba za zmerno ceno in torej z njimi ni mogoče veliko zaslužiti, kljub temu pa se je okrog e-knjig razvil popoln krog, od avtor-

Slika 2: Utrinek iz sejmišča

jev in založnikov do bralcev oziroma uporabnikov. V tem kontekstu je stojnica Mladinske knjige Založba na ogled postavila interaktivno slikanico oziroma aplikacijo za iPad, ki je nastala na osnovi knjige 1001 pravljica naše priznane pisateljice in ilustratorke Lile Prap.

Bologna je s svojimi arkadami in drugimi mestnimi znamenitostmi **za Izolane lahko zanimiva turistična destinacija** tudi zato, ker v knjižnici Archiginnasio, v samem mestnem jedru, hranijo prvi (od 4-ih) in najobsežnejši rokopisni kodeks »**De toto orbe**« (1518-1520), ki ga je spisal in zrisal sloviti izolski kartograf in raziskovalec **Pietro Coppo**.

Obisk knjižnega sejma je vsekakor odlično doživetje, za knjižničarje pa pomembno vodilo pri bodoči nabavi gradiva in bogatitvi ne samo knjižničnega fonda, temveč kulturne omike prebivalcev nasploh.

Ksenija Orel
Mestna knjižnica Izola

Simpozij ob 20-letnici Slovenske sekcije IBBY o prevajanju mladinske književnosti

20-letnico Slovenske sekcije IBBY, ki ima svoj sedež v MKL in je nastala na pobudo Pionirske knjižnice, danes centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, smo v Mestni knjižnici Ljubljana počastili s pregledno razstavo o njenem delovanju v 20-letnem obdobju. Otvoritev razstave je zaokrožila praznovanje 2. aprila, mednarodnega dneva knjig za otroke, s strokovnim simpozijem, ki ga je Slovenska sekcija IBBY s soorganizatorji namenila prevajanju mladinske književnosti, pa razširila pogled na njeno osrednjo dejavnost, promocijo dobre prevodne mladinske književnosti doma in slovenske izvirne književnosti v svetu.

Simpozij je potekal 11. 4. 2012, od 10. do 16. ure v MKL, v dvorani Knjižnice Otona Župančiča. Udeležilo se ga je okrog 60 poslušalcev iz vse Slovenije, v glavnem mladinskih knjižničarjev šolskih in splošnih knjižnic, založnikov, prevajalcev, urednikov in predstavnikov institucij, ki se ukvarjajo s promocijo kakovostnih knjig za otroke in mladino.

Za izvedbo simpozija so organizacijsko združile svoje moči Slovenska sekcija IBBY, MKL, Pionirska in revija *Otrok in knjiga*, vodila in povezovala pa ga je predsednica sekcije mag. Tilka Jamnik. Simpozij je podprla Javna agencija za knjigo.

Prvi del simpozija je poleg uvodnih pozdravov direktorice MKL, mag. Jelke Gazvoda, in predsednika JAK Slavka Pregla, prinesel poročilo s posvetovanja o prevodni mladinski literaturi, ki je potekal 10. in 11. novembra leta 1983 v Mariboru. Glavne teme in probleme takratnega posvetovanja je predstavila urednica revije *Otrok in knjiga* Darka Tancer Kajnih.

8 V nadaljevanju je sledila okrogla miza na temo prevajanja mladinske literature, na kateri so sodelovali mag. Darja Lavrenčič Vrabec, vodja Pionirske, Maša Kodrič, bibliotekarka v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in predsednica Sekcije za mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS, Katja Stergar, višja svetovalka iz Javne agencije za knjigo, urednik Andrej Ilc (založba Mladinska knjiga), Irena Miš Svolfjšak (založba Miš) ter mag. Tilka Jamnik v vlogi predsednice Slovenske sekcije IBBY.

Z grafično predstavitvijo treh obdobjev v prevajanju mladinske literature na podlagi zapisov jezika izvirnika iz baze podatkov COBBIS je Pionirska odstrla zanimivo problematiko prevajanja, ki se v zadnjem desetletju izrazito usmerja v angleško kulturno in jezikovno področje in s tem krči živost raznolikih

jezikovnih soočanj, ki ga omogoča prav prevajanje. Svoje dileme, kako izbrati in posredovati kakovostno prevedeno knjigo slovenskim mladim bralcem, sta predstavila oba založnika Andrej Ilc in Irena Miš Svolfjšak, Katja Stergar pa mrežo Traduki, ki spodbuja prevajanje in pretok literature ter skrb za prevajalsko kakovost. Maša Kodrič je opisala bibliografijo prevedenih slovenskih mladinskih del iz fonda NUK, Tilka Jamnik pa je izpostavila vprašanje, kako sekcija vpliva na prevajanje izvirne slovenske mladinske književnosti v tuje jezike s kandidaturami za nagrado ALMA ter uvrščanjem najboljših del na častno listo IBBY.

V nadaljevanju so si sledili referati mag. Dušanke Zabukovec, predsednice Društva slovenskih književnih prevajalcev, z naslovom **Pogled na prevajanje mladinske književnosti med teorijo in prakso**, dr. Nike K. Pokorn, redne profesorice na Oddelku za prevajalstvo Univerze v Ljubljani, **Skrita ideologija v prevodih otroške literature**, dr. Silvine Orel Kos z Oddelka za prevajalstvo Univerze v Ljubljani in mag. Romana Vodeba z naslovom **Psihoanalitični vidiki prevodnih premikov pri prevajanju pravljic**, dr. Darje Mazi-Leskovar **Prevod, priredba in pravica bralca do neokrnjene podobe besedila**, Gaje Kos, urednice založbe Miš in mladinske kritičarke, **Zmote in resnice o prevajanju slikanic oziroma krajših otroških besedil**, Majde Stanovnik, upokojene sodelavke Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, **Staranje prevodov, pomlajanje izvirnikov**. Dva prevajalska praktika, Stana Anželj in Boštjan Gorenc pa sta nam dopustila, da smo nekoliko pokukali v njuno prevajalsko delavnico.

Misel, ki jo je pred več desetletji zapisala Jella Lepman, tudi pobudnica ustanovitve IBBY in Mednarodne mladinske knjižnice v Munchnu, in ki je bila ponovljena na simpoziju, »da so knjige mostovi,« in da je čas, da se znova vzpostavijo »porušeni mostovi« in naša kulturna sodelovanja s sosedi, s Hrvati, Srbi, Makedonci in tistimi narodi, s katerimi so se zaradi najrazličnejših razlogov naše prej dobre vezi pretrgale, ostaja za urednike, prevajalce in ne nazadnje tudi za slovensko sekcijo IBBY pomembno vodilo. Morda je napočil čas za obnovo katerega od v preteklosti porušeni mostov ali za gradnjo novih.

Ida Mlakar
Pionirska – center za mladinsko književnost
in knjižničarstvo, Mestna knjižnica Ljubljana

Ida.mlakar@mklj.si

Zavedanje o živosti in vrednosti ustvarjanja

Se beremo – Glazerjevi nagrajenci v Glazerjevi dvorani UKM

V Univerzitetni knjižnici Maribor se je v aprilu zaključil prvi od projektov s katerimi se knjižnica pridružuje dogajanju Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture. Prvi od projektov UKM za EPK, projekt **Se beremo – Glazerjevi nagrajenci v Glazerjevi dvorani UKM**, ki je potekal od februarja pa do izteka aprila 2012 v Glazerjevi dvorani UKM, je posegel na področje literarnega ustvarjanja. V šestih bralno literarnih večerih se je predstavilo šest uveljavljenih domačih literatov, ki ustvarjajo v mestu ali so na kak drug način z Mariborom povezani in so hkrati prejemniki Glazerjevih nagrad ali listin. Identifikacija projekta je želela naglasiti aktivnost v mestu delujočih in z njim povezanih ustvarjalcev in se je navezala na opredelitev vsebinskega sklopa Ključni mesta v okviru EPK 2012. Literati so nedvomno aktivni soustvarjalci mestne zgodovine in njegove podobe, kulturni dogodki pa kreativno oblikujejo bivanjski socialni prostor meščanov in obiskovalcev mesta, kar je tudi ključ do kakovostnega bivanja. Prav ta poudarek je želel izpostaviti projekt **Se beremo – Glazerjevi nagrajenci v Glazerjevi dvorani UKM** kot svež prispevek k socialnemu druženju ob kulturnih dogodkih v prepoznavnem okolju. Oživitev knjižnične ustanove z živo besedo se je izkazala več kot dobrodošla. Knjižnica kot ustanova, ki hrani in posreduje materialno literarno dediščino knjižnih del, je tokrat v bralnih večerih ponudila svojemu zvestemu občinstvu še govorno besedo in to z avtentičnim branjem besedil.

Kriterij za nabor avtorjev in tvorcev bralnih večerov ni bil naključen. Pogosto se sicer dogaja, da zelo očitne reči ostanejo očem skrite. Nam v UKM se pri premisleku o projektih, ki bi se vključevali v EPK 2012, to ni zgodilo. Prav hitro smo prepoznali priložnost, kako napolniti z vsebino prikupno naključje, ko se knjižnična osrednja dvorana imenuje prav po Janku Glazerju - pesniku, literarnem zgodovinarju, uredniku in seveda knjižničarju, tudi prvem ravnatelju naše knjižnice 1930-1959. Isto poimenovanje pa nosijo tudi osrednje nagrade, ki jih mesto Maribor podeljuje na področju kulture in s tem seveda tudi za literarne dosežke. Tako preprosto se je v bistvu razvil projekt **Se beremo – Glazerjevi nagrajenci v Glazerjevi dvorani UKM**, ki je ponudil niz enournih literarnih večerov, ko so nagrajeni avtorji sami prebirali svoja avtorska besedila.

Prav avtorska interpretacija po lastnem izboru in seveda priložnost prostih komentarjev obiskovalcev je ponudila določeno drugačnost bralno literarnih večerov, ki jih je avtorsko oblikovala šesterica od sicer bogatega nabora prejemnikov nagrad: **Borut Gombač** (Glazerjeva listina 2006), **Zdenko Kodrič** (Glazerjeva listina 2005), **Andrej Brvar** (Glazerjeva listina 1991 in 2001), **Tone Partljič** (Glazerjeva listina 1987, nagrada 2006), **Janja Vidmar** (Glazerjeva listina 2007) in **Mitja Čander** (Glazerjeva listina 2000).

Cikel literarnih branj je pričel prav naš sodelavec in kolega **Borut Gombač**, ki ga preneka-teri Mariborčan pozna kot nadvse prijetnega knjižničarja, seveda pa tudi kot pesnika in pisatelja. Borut Gombač ni enostranski ustvarjalec. Njegov opus obsega knjižne objave, radijske in gledališke igre, besedila za lutke, tekste za uglasbene songe. Prav v taki vsestranski vlogi je svoja besedila tudi predstavil z ozadjem glasbe in podporo svojih uglasbenih besedil. Naravnost iz ptujskega gledališkega odra, kjer je nekaj dni prej premiero doživel spektakel Kutentova svadba, s katero je Ptuj vstopil v dogajanje EPK, pa nas je Borut Gombač razveselil še z izvirnimi songi, ki jih je spesnil za to uprizoritev.

Sledil je večer z gostom **Zdenkom Kodričem** pisateljem in novinarjem, ki je literarno pot začel kot pesnik nato pa začel pisati še dramska dela in se uveljavil kot romanopisec. Da je Zdenko Kodrič še kako aktualen ustvarjalec, je dokazal tudi z vsebinsko podprto izbiro podnaslova večera in sicer Učna ura literature ali Kodričev »copy paste«. Predstavljeni so bili drobci, ki ga kot avtorja intrigirajo in tisto, kar temeljnega iz njih vznika. Kodrič kot človek, ki zase pravi, da nikoli ni bil človek bleščečega parketa in sijočih lestencev, tudi do svojega ustvarjanja ni vzvišen in prizanesljiv.

Andrej Brvar pesnik, ki je prepričan, da je čas pesnikov že minil in je poezija na poti v pro-

zo, zato svoj lastni pesniški izraz oblikuje kot poezijo v prozi. Kot pesnik, lektor, dolgoletni urednik ter mojster besede nas tudi tokrat ni pustil hladnih. Premierno smo bili deležni drobtinic iz šele prihajajoče knjige **Materiali**, ki poetizira življenje v prozaiziranem prostoru. Bodoča knjiga bo sosledje nedokončanih motivov, samo navrženih misli, ki jih bo mogoče poljubno širiti in dopolnjevati. Odziv publike na to nenavadno druženje z bodočo knjigo nedvomno sporoča, da literatura danes še ni popolnoma umaknjena na družbeni rob, temveč je tisto nekaj, kar zaznava vse pojavne oblike življenja in nas s tem reflektira v naš bivanjski prostor.

Vsestranski knjižni, gledališki, odrski, družbeno dejavni **Tone Partljič** ne razočara nikoli. Svoje številno občinstvo tako vedno znova izziva z duhovito in nabrušeno ostjo na lastni in narodni račun. Čeprav so sedanjí časi dokaj trdi za humorista, nas zna Partljič spomniti, da bodo tudi našemu času nekoč pravili, dobri stari časi. Ker smo se srečali nekaj dni pred premiero najnovejšega odrskega dela **Micika in Aldo pod mostom**, smo vsi prisotni popolnoma verjeli, da nas bo ponovno nasmejal s partljičevsko iskrenostjo, v zavesti, da je resnost vendar samo lastnost licemercev. Partljič pa to gotovo ni.

Pisateljica, scenaristka, dramatičarka in kolumnistka **Janja Vidmar** ustvarja že skoraj dvajset let in je ena od redkih poklicnih pisateljic s statusom samostojne ustvarjalke v kulturi. Tudi tokrat se je predstavila kot nadvse družbeno aktivna in odzivna Mariborčanka, ki ji ni vseeno za prihodnost mesta in

ne za prihodnost mladih, kot nadvse aktualna ustvarjalca, tako za mladino, kot tudi za odrasle. S prehajanjem iz lastnih tekstov preko samosvojih in drznih razmišljanj o osebnih in družbenih vsebinah je nenehno provokativna. Tudi tokrat je na stežaj odprla vrata vsem dogajanjem okrog nas in v nas samih. Skozi odlomke iz romana z avtobiografskimi potezami **Pink** nas je nostalgično ponesla nazaj v osemdeseta leta. Maribor smo lahko ponovno doživeli ne le kot prostor pripovedi, temveč kot mesto, ki je s svojimi lokacijami enakovreden akter dogajanja.

Zadnji gost, človek številnih izrazov **Mitja Čander**, je ob vsem vrvežu in statusu programskega direktorja Evropske prestolnice kulture Maribor 2012 dobil zadnje čase redko priložnost, da se predstavi kot pisatelj, esejist, kolumnist, urednik, literarni kritik. Preko spominov na študijska leta in prva literarna snovanja in udejevanja smo se vrnili v čase prve generacije, ki se je dejansko oblikovala v poosamosvojitvenem času. Mitja Čander nas je jasno soočil s spoznanjem, da je prav literatura odpor zoper tisto obliko hitrosti, ki sploščuje današnje življenje. Vsi ustvarjalci, ki so se nem predstavili v ciklu **Se beremo** so publiki dokazali, da je prav ustvarjalnost tista, ki ploskost enoličnosti pretvarja v krivulje različnosti.

Zaključen pomladni projekt **Se beremo - Glazerjevi nagajenci v Glazerjevi dvorani UKM** je bil hkrati prvi izmed štirih projektov, ki jih je UKM pripravila pod geslom UKM za EPK in okriljem projektov Uni-

verze v Maribor Raz:umom. V poletnih mesecih od 20. junija do 15. septembra odvijal projekt **Mariborski admiral: Wilhelm Tegetthoff in Bitka pri Visu 1866**, kjer bo predstavljeno življenje in delo mariborskega admirala. Že sedaj pa je možen vpogled v Tegetthoffovo življenje preko virtualnega doma <http://www.tegetthoff.si>. Jeseni se bo odvijal projekt **Domofil(m)**, ki je domoznansko osrediščen ter plemeniti zavest o mariborski kulturi in kulturni zgodovini s predstavitvijo dokumentarnih filmov o mariborskih osebnostih, ustanovah, dogodkih. Zaključek EPK-jevske aktivnosti pa bo projekt **Iz zakladnice UKM** v decembru 2012, kjer bo predstavljen delček mariborske in slovenske pisne kulturne dediščine. Predstavljenih bo dvanajst dragočnosti od najstarejše iz druge polovice 14. stoletja pa do 20. stoletja, ki jih hrani UKM kot mariborska kulturna institucija, ki je po svojem poslanstvu domoznanska, arhivska in osrednja univerzitetna knjižnica. Univerzitetna knjižnica Maribor se tako prepoznavno in uspešno vključuje v tekoče dogajanje Maribor 2012.

Gabrijela Kolbič,
vodja projekta **Se beremo**
Univerzitetna knjižnica Maribor

Študentje bibliotekarstva na strokovni ekskurziji v Beograd in Zagreb

Letos se je Sekcija študentov bibliotekarstva (v nadaljevanju SŠB) odpravila po poteh bivše Jugoslavije. Za to destinacijo smo se odločili, ker je cenovno ugodna in ker je močno zgodovinsko povezana z državo na sončni strani Alp.

Naša pot se je začela ponoči v nedeljo, 18. 3. 2012. Čakala nas je dolga in utrujajoča vožnja proti prestolnici Srbije. Mesto Beograd je eno najstarejših mest v Evropi, saj je njegova zgodovina stara približno 7000 let. O tem pričajo razne najdbe iz kamene dobe, srednjega veka in še posebno iz 19. stoletja dalje. Vse te najdbe smo si ogledali že prvi dan, ko smo z vodičem prepešali mesto. Tako smo videli najznamenitejše ulice in trge, kot so Knez Mihajlova, Skadarlija, Trg republike, Trg Slavija, Trg Nikole Pašića in Študentski trg ter trdnjavo Kalamegdan. Zaradi naporne poti in ogleda Beograda, je bil preostanek dneva prost.

Naslednji dan je sledil ogled Nacionalne knjižnice Srbije. To je bil prvi strokovni ogled na naši ekskurziji po Beogradu in Zagrebu. V nacionalni knjižnici imajo 1000 uporabnikov dnevno, hranijo pa več kot 5.000.000 knjig. Nacionalna knjižnica velja za najstarejšo ustanovo kulture v Srbiji. Prvi bibliotekar v knjižnici je bil Filip Nikolić, ki je uredil kataloge, popisal vse gradivo ter postavil ureditev knjižnice. Med obema vojnama je bila knjižnica požgana do tal, zato je bilo veliko gradiva uničenega, poškodovanega, izgubila pa so tudi nekaj edinstvenih primerkov rokopisov. Z darovi pa so lahko skoraj popolno

rekonstruirali zbirko gradiva ... V nacionalni knjižnici imajo tudi največjo centralno čitalnico, imajo pa tudi računalniško čitalnico kjer je na voljo 150 računalnikov z dostopom do interneta za njihove uporabnike. Posebnost knjižnice je tudi multimedijška čitalnica, ki je namenjena pregledovanju večvrstnega neknjižnega gradiva in je na voljo 52 uporabnikom hkrati. Strokovna čitalnica pa je namenjena raziskovalcem, njihove ugodnosti pa so, da imajo daljšo izposajo (za ostale je izposojevalni čas za naročeno gradivo 1 mesec, ostalega gradiva pa se ne izposoja), imajo svoj sedež, s tem pa plačajo tudi večjo članarino, saj lahko v tej čitalnici nemoteno delajo na svojih projektih. V knjižnici imajo tudi center za slepe in slabovidne v katerem imajo prilagojene tipkovnice za slepe, posebne slušalke, večje televizijske zaslone, ki jim besedilo predvaja v večji pisavi. S posebnimi napravami pa uporabniku klasično pisavo pretvori v Braillovo, kar mu omogoča lažje branje ter uporabo posameznih storitev. Kot vzajemni katalog za iskanje gradiva tako kot pri nas tudi v Srbiji uporabljajo sistem COBISS, vendar vsega gradiva še nimajo vpisanega v katalogu, zato je potrebno določeno gradivo poiskati na listkovnih katalogih. V času našega obiska pa je v knjižnici potekala tudi razstava kartografskega gradiva, kjer je bil na ogled prvič postavljen atlas sveta, ki ga poleg njihove knjižnice hranijo samo še v štirih drugih knjižnicah po svetu. Razstava pa je potekala ob nacionalnem prazniku Srbije, ki ga praznujejo 15. februarja.

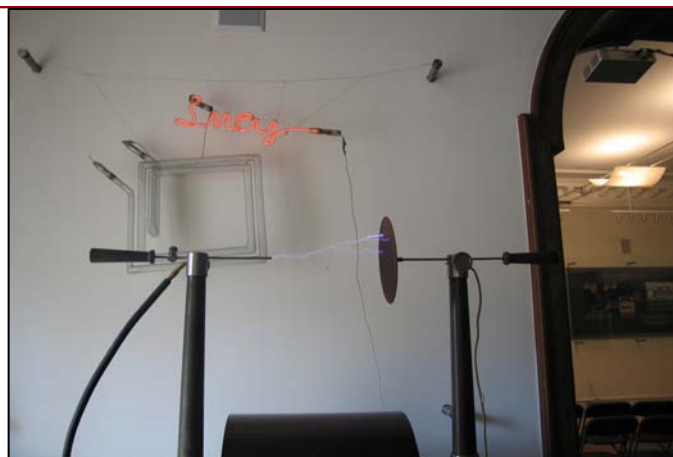
Slika 1: Kalamegdan

Slika 2: Čitalnica v Nacionalni knjižnici Srbije

Slika 3: Štafete mladosti

Slika 5: Ena izmed demonstracij v Teslovem muzeju

Po kosilu smo se odpravili v muzej Zgodovine Jugoslavije. V njem se nahaja tudi Hiša cvetja, kjer je pokopan dolgoletni predsednik Jugoslavije Josip Broz – Tito. V muzeju imajo razstavljenе vse štafete mladosti, vsa darila, ki jih je prejemal predsednik, slike od obiskov delegatov, Titova oblačila ... V muzeju 15. maja pa je tokrat potekala razstava o holokavstu, ki ga je nadziral Hitler v Jugoslaviji.

V sredo, 21. 3. 2012 smo se odpravili v univerzitetno knjižnico Beograd. Knjižnica je bila ustanovljena v 19. stoletju. Tudi v njihovi knjižnici je v uporabi vzajemni katalog COBISS, kjer je 1/5 fonda že v katalogu, ostalo pa še vedno hranijo na listkovnih katalogih. Omenili so, da imajo v času izpitnega obdobja veliko večje število uporabnikov, saj se nahajajo v ulici fakultet, v isti ulici so fakultete za arhitekturo, strojništvo, pravo in elektrotehniko. Referenčno gradivo v čitalnicah je prosto dostopno, ostalo gradivo pa je potrebno naročiti preko reverzov. Čeprav v zadnjem času beležijo upad izposoje tiskanega gradiva, zato pa se je povečala uporaba elektronskih virov. Knjižnica je organizirana v konzorcij CORPUS, to je edini konzorcij v Srbiji, tako da

12

Slika 4: Listkovni katalog v univerzitetni knjižnici, ki je še danes v uporabi

so vse knjižnice organizirane vanj. Imajo preko 60 000 elektronskih knjig, 500 000 naslovov različnih časopisov, bogati fond gradiva, možnost uporabe strokovnih revij in tujih baz podatkov (Emerald, ScienceDirect, American Chemical, Wiley, ProQuest, ipd.). Prav tako nudijo tudi oddaljen dostop za študente, profesorje in zaposlene na uradih.

V popoldanskih urah smo si ogledali muzej Nikola Tesle. Tesla se je zelo rada vračal v Beograd in njegova želja je bila, da tam ohranijo tudi vse njegove eksponate. Zato smo lahko videli njegove transformatorje ter orodja, ki jih je uporabljal pri delu. Da smo si lažje predstavljali njegove dosežke, so nam pokazali nekaj eksperimentov, pri katerih smo tudi sodelovali in prevajali elektriko skozi naša telesa. Na koncu smo se poklonili njegovim posmrtnim ostankom ter vsi naelektreni odšli proti hostlu ArkaBarka, ki se je nahajal na reki Savi.

V četrtek smo se poslovili od Beograda in v večernih urah prišli v Zagreb. V petek, 23. 3. 2012, smo našo ekskurzijo in strokovne ogledе nadaljevali v Zagrebu, kjer smo si ogledali zagrebško Filozofsko fakulteto in sorodni oddelek na njihovi fakulteti. Izvedeli smo, da med njihovimi in našimi študenti poteka že desetletno sodelovanje. To je potekalo tudi lani septembra, ko so se štirje študentje iz našega oddelka udeležili predavanj na zagrebški fakulteti. Tako tudi letos septembra Zagreb v povezavi z Beogradom organizira konferenco študentov in profesorjev. Predstavljena nam je bila tudi nova skupna knjižnica, ki je namenjena vsem oddelkom na Filozofski fakulteti. V knjižnici imajo 750 mest za njihove uporabnike. Imajo posebno zbirko gradiva za slepe in slabovidne. Knjižničarka nam je predstavila tudi njihov lastni sistem signatur, ki so ga uvedli ob selitvi v skupne prostore, prej je

Slika 6: Nova knjižnica na Filozofski fakulteti

Slika 7: Skupinska slika pred institutom SRCE

bil v uporabi UDK, v vsaki oddelčni knjižnici drugačen.

Imajo gradivo v prostem pristopu ter gradivo v skladišču, ki ga je potrebno predhodno naročiti. Imajo katalog elektronskih časopisov, ki so dostopni tudi preko oddaljenega dostopa, hranijo pa tudi diplomske naloge, ki so za uporabnike dostopne preko spleta. Povedala nam je, da so vsa mesta v knjižnici večino časa zasedena, saj v knjižnico ne prihajajo le študentje iz Filozofske fakultete, ampak tudi iz drugih fakultet. Po zaključku prvega strokovnega ogleda, smo se odpravili v bližnji računalniški center SRCE. Letos je na inštitutu SRCE potekala 40. obletnica nastanka delovanja. Inštitut podpira univerzo v Zagrebu, ki je največja na Hrvaškem. SRCE je najstarejša akademska in raziskovalna institucija v državi. Njihov portal Hrčak, je odprtega pristopa na njem pa so prosto dostopni hrvaški znanstveni in strokovni časopisi. Cilji projekta Hrčak so izgradnja sistema, ki omogoča elektronsko objavljanje, uporabnikom pa pristop, pregled in raziskovanje po njihovem portalu. Na spletu je dostopen od leta 2004. Na inštitut organizirajo tudi različna predavanja in izobraževanja za iskanje informacij po spletu. Uporabniki inštituta so predvsem raziskovalci, profesorji in študenti univerze v Zagrebu. Po hitrem kosilu pa so nas že pričakovali v mestni knjižnici Zagreb. Mestna knjižnica Zagreb je ena od 40-ih knjižnic v mreži knjižnic v Zagrebu (podobno so knjižnice združene tudi v Ljubljani- Mestna knjižnica Ljubljana). V knjižnici so trenutno v fazi prehajanja na digitalizacijo gradiva, ki je staro in dragoceno. Zbirka tega gradiva je dostopna tudi na spletu. V knjižnici pa potekajo tudi različni projekti za različne tipe uporabnikov, na primer projekt 65 plus, ki je namenjen upokojenim uporabnikom, kjer jih izobražujejo za varno uporabo spleta, da

si lahko sami poiščejo zeleno gradivo in podobno. Vsak petek je tudi organiziran književni petek, kjer z različnimi gosti poskušajo motivirati uporabnike za branje, književni petek pa se odvija kot debatni krožek, kjer različni književniki, ki pridejo na obisk vodijo razpravo z uporabniki. Književni petek se odvija že 54 let zapored. Njihov lastni katalog (katalog mestnih knjižnic Zagreba) ima anotacije, kar je velika redkost. Anotacije pa pišejo diplomirani bibliotekarji sami. Po napornem dnevu smo se srečali z zagrebškimi študenti bibliotekarstva ter navezali stike in še bolj spoznali, na kakšen visokem nivoju poteka njihov študij.

Zadnji dan naše ekskurzije nas je čakal le še ogled mesta Zagreb. Vodička nas je peljala po tlakovanih ulicah mimo katedrale, parlamenta, cerkve Sv. Marke do muzeja Broken relationships, kjer hranijo stvari, ki so jih zapustili pari, ki so se ločili. Ob 12-ih smo počakali na pok iz topa, ki se nahaja na stolpu na vrhu hriba. Pok da znak vsem cerkvam v Zagrebu, da je ura 12 in da naj zvonovi začnejo zvoniti. Po ogledu Cvetnega trga smo se odpravili na ogled botaničnega vrta in našo pot sklenili v prelepem vzdušju pomladnih cvetov.

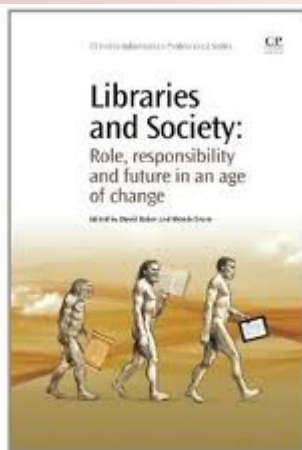
Meta Eržen
študentka Oddelka za bibliotekarstvo,
informacijsko znanost in knjigarstvo
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

13

Slika 8: Otroški oddelek v Mestni knjižnici

Knjižničarstvo kot odgovornost in drugi pogledi na sodobno vlogo knjižnic

(vir slike: amazon.co.uk)

Pred menoj leži precej obširen zbornik z naslovom **Knjižnice in družba: vloga, odgovornost in prihodnost knjižnic v dobi sprememb** (*Libraries and society: role, responsibility and future in an age of change*, ed. by David Baler and Wendy Evans, Oxford, Cambridge, New Delhi: Chandos Publishing, 2011). Gre za enega bolj sodobnih poizkusov, ki želi kompedijsko, **na enem mestu združiti razmišljanja in izsledke raziskav o nekaterih največjih problemih ter izzivih knjižnic sedanosti**. Knjiga je vsekakor v celoti, v nekaterih delih bolj, v drugih manj, dovolj provokativna in zanimiva, da je ne bi smeli zgrešiti. Zato nekaj stavkov.

mogoče strinjam nekoliko manj. A ne glede na to, teh prvih nekaj paragrafov se zdi kot mikrokozmos celotnega dela – razgibanega in intelektualno drznega analiziranja in reševanja problemov sodobnih knjižnic. Družbeno je sprejeto, da je knjižnica koncept, ki potrebuje redefinicijo v virtualnem okolju. In Ellen iz gornjih premis in iz tega potegne zanimiv sklep, da gre v tem okolju v resnici za **vprašanje družbeno odgovorne knjižnice**. Gre za nujnost, s katero morajo sodobni knjižničarji zagristi v jabolko sodobne tehnološke paradigme in zaradi svoje družbene odgovornosti do rasti in razvoja družbe pri tem enostavno nimajo več izbire. Uporaba, življenje in aktivnost v realnosti spletnih prisotnosti je sodobni imperativ knjižnic. Še več, bolj kot kdajkoli so knjižničarji podvrženi temu, da **razmišljajo o svoji sedanjih vlogi in vlogi, ki jo bodo nosili v prihodnosti**. Knjižničarji morajo, bolj kot kdajkoli doslej, biti predmet avtorefleksije. V luči sprememb, ki so se zgodile in tistih, ki se še bodo, morajo knjižnice premagati napor in **misliti same sebe**.

O tem zanimivo govori prispevek *Johna Featherja* o brezplačnem in enakem dostopu do informacij: reči, da dostop do informacij še nikdar ni bil enostavnejši, je kliše – in kot vsak kliše, je tudi ta le na pol resničen. Če ste v zgodbi, kjer nas topate kot relativno dobro izobražen in relativno kvalitetno živite na področju, ki ima efektivno zagotovljeno električno in telekomunikacijsko infrastrukturo, imate tudi relativno poceni dostop do informacij. Za druge v drugih zgodbah zadeva ni več tako enostavna. Kje in kako lahko knjižnice pri tem pristavi-jo svoj lonček, pa je dobro opisala tudi *Jenny Craven* v poglavju **Povečevanje dostopa do informacij** (*Widening access to information*). Tako navaja knjižnico iz Leedsa, ki je veliko prispevala k pomoči družinam z avtističnimi otroki v svoji knjižnici; podobno je bila nadgrajena tudi knjižnica iz Karlovy Vary. Omenja tudi tehnološko rešitev v podcastih Londonskega muzeja in mnogih drugih, ki so se efektivno lotili tudi zasnovne spletnih mest za povečanje obsega dostopnosti informacij.

Ellen R. Tise že v predgovoru razvija trditev, da je prav **knjižnica v sodobni družbi tista institucija, ki je najbolj reprezentativen del te rastoče in razvijajoče se družbe**. In s tem se lahko strinjam. Še bolj zanimiva in nemara (pre)drzna je izjava, da so bile knjižnice vedno **družbene ustanove, ki promovirajo demokracijo, rast in razvoj**. S tem se

Prispevki opozarjajo ne le na **generacijski prepad**, kjer mlajši uporabniki nikakor ne prepoznajo knjižnic na način, kot jih starejši, temveč tudi na rastočo realnost opozicije med **informacijsko bogatimi in informacijsko revnimi**. Tu ne gre za sinonim opozicije med razvitim svetom in svetom v razvoju – tudi v prvem se pojavljajo skupnosti znotraj skupno-

Zbornik nagovarja raziskave vloge, odgovornosti in prihodnosti knjižnic. Prispevki se dotikajo tako ZDA, Kanade, Danske, Nizozemske kot tudi drugih. Kot glavne izzive sodobnih knjižnic so avtorji zbornika prepoznali: **enakost v dostopu do informacij; knjižnice v odnosu do izobraževanja in procesu akademske komunikacije; knjižnica kot fizični prostor; uporabnik jutrišnjega dne; prihodnost knjižni-**

čarstva kot poklica; sodelovanje knjižnic ter razvoj knjižnic v nadaljnjih 10, 20 in 30 letih. V tem oziru je delo bogat prispevek h konstruktivnim pogovorom o prihodnosti naše stroke in knjižničarstva, ki ga bodo gojili naši zanamci.

Mogoče je za osnovni vtis celo dovolj branje le prvega prispevka: **Knjižnice, družba in družbena odgovornost** (*Libraries, society and social responsibility*). Ker vključuje – po besedah avtorjev, ki sta hkrati tudi urednika zbornika – vse ključne nagovore, koncepte in ideje, ki spadajo v jedro te problematike. Prvi takšen nagovor je **koncept knjižnice kot fizičnega prostora**. Zanimivo se namreč zdi, da, navkljub podobi knjižnice, ki se je v času enormnega razvoja IKT močno spremenila, obstaja potreba po prostoru, ki ga knjižnica nudi in ta potreba se zdi popolnoma enaka kot prej. Ne glede na to, kako ta prostor vidijo uporabniki. Včasih knjižnice svoj prostor vidijo le kot prostor za študij in raziskovanje, uporabniki pa za druženje. Knjižnica prevzema vlogo nevtralnega prostora, ki ni ne delovni prostor ne dom. Tako npr. v 10. poglavju *Les Watson* govori o izgradnji prostorov kot nečesa, kar bi morale potekati v smislu obnove in izboljšanja naših knjižnic, ki

želijo izpolnjevati vlogo [predvsem nagovarja visokošolske] knjižnice. Tako so opravili raziskavo na Univerzi v Loughboroughu, kjer so odprli velik odprt prostor za učenje v knjižnici. Imenujejo ga »Odprto« (*Open*) in izkazal se je za izjemno popularnega med diplomskimi študenti, ki simultano opravljajo učenje in druženje. V tem smislu je potrebno to vzeti za primer izredno uspešne prakse, v kateri gre za iskanje ravnovesja med takšnim prostorom in prostorom t.i. tihih čitalnic, ki so vsekakor še vedno del nuje. Poleg tega je potrebno razumeti, da dolgoročnega recepta za dojetje bista oblikovanja fizičnega prostora knjižnice v prihodnosti enostavno ni. V Avstraliji so knjižnice najbolj oblegane stavbe – s tem, da so tam knjižnice postale prostori srečevanja in druženja. Bistveno je, da se prepozna glavna vloga knjižnic v izgradnji družbenega kapitala. In v tem oziru bodo potrebne spremembe v oblikovanju prostorov, jasno. Iz vsega tega seveda avtorji sklenejo mnogo zanimivega, česar nam seveda ni potrebno kupiti za suho zlato. Vzeti si je potrebno čas za razmislek in o tem napraviti širši diskurz. Eden takšnih je v izjavi, da je **eksistenca knjižnic v prihodnosti najbolj odvisna od njihovega poziti-**

vnega vpliva in obsega, s katerim bodo pripomogle k izgradnji družbenega, kulturnega in ekonomskega kapitala. Nekateri v zborniku zaključujejo, da so bistvenega pomena tudi zadovoljene potrebe uporabnikov, s poudarkom na postopku zadovoljevanja slednjih. Avtorji so tu nedvoumni: **bistvenega pomena se zdi prav raba novih tehnologij.**

V prispevkih pa nikakor ne najdemo zgolj teoretičnih razmišljanj, temveč tudi zelo konkretne številke (npr. prispevek *Claire Creaser* o knjižnicah v Združenem kraljestvu) in druge naj-sodobnejše raziskave uporabniških izkušenj iz knjižnic in različnih okolij širom sveta. Vse to vam bo prikazalo prihodnost knjižničarjev kot prihodnost polno neprestano razvijajočih se težav in odgovorov nanje. Prepričan sem, da vas bodo prispevki v tem zborniku oborožili z dovolj širine, da bosta iskanje kompromisov in borba za prihodnost knjižnic nekoliko lažja.

Kritično, analitično, diskurzivno in nujno potrebno delo. Zato ga priporočam v branje.

Tomaž Bešter
Narodna in univerzitetna knjižnica

15

OBVESTILA

Razpis za podelitev Čopovih diplom in Čopovih priznanj 2012

Na spletnih straneh ZBDS (<http://www.zbds-zveza.si/?q=node4/41>) je objavljen **Razpis za podelitev Čopovih diplom in Čopovih priznanj 2012.**

Prosim obvestite svoje člane, kolege in tudi sami se aktivirajte, da bo Komisija prejela čim več dobrih predlogov kandidatov.

Svečana podelitev diplom in priznanj bo 21. 12. 2012.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Svetovalno delo območnih knjižnic

strokovna izhodišča za usmerjanje svetovalnega dela svetovalnih služb v območnih knjižnicah

Skladno z 8. členom Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03) je Center za razvoj knjižnic pri Narodni in univerzitetni knjižnici koordiniral pripravo strokovnih izhodišč za usmerjanje svetovalnega dela svetovalnih služb v osrednjih območnih knjižnicah. Delovna skupina za pripravo predloga dokumenta v sestavi: Marjan Gujtman – MK, Irena Oder OOK Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, Ravne na Koroškem in Milena Bon – NUK, je bila imenovana na predlog direktorjev OOK.

V letu 2003 je Ministrstvo za kulturo določilo deset knjižnic, ki v skladu z Zakonom o knjižničarstvu, poleg nalog, ki jih sicer izvajajo kot osrednje splošne knjižnice, v okviru območja izvajajo še posebne naloge. S Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe je bila leta 2003 določena mreža splošnih knjižnic, v kateri so bila določena tudi območja, za katera osrednje območne knjižnice izvajajo naslednje posebne naloge:

- zagotavljajo povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij,
- nudijo strokovno pomoč vsem knjižnicam z območja,
- koordinirajo zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva za svoje območje,
- usmerjajo izloženo gradivo s svojega območja.

Osrednja območna knjižnica (v nadaljevanju območna knjižnica) je splošna knjižnica, ki za območje pokrajine ali dela pokrajine opravlja posebne naloge v skladu s 27. členom Zakona o knjižničarstvu (v nadaljevanju Zakon), Pravilnika

o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah (v nadaljevanju Pravilnik). Splošne knjižnice strokovno povezuje v knjižnično mrežo, ki naj bi zagotavljala koordinirano razvijanje knjižnične dejavnosti na območju.

Strokovna pomoč knjižnicam območja je med najbolj zahtevnimi nalogami, ki jo po Pravilniku izvajajo območne knjižnice na podlagi strokovnih izhodišč, ki jih pripravi NUK. Območna knjižnica lahko to nalogo izvaja le na podlagi izdelanih analiz, npr. analiz okolja, stanja razvitosti in potreb knjižnične dejavnosti v okviru območja, razvojnih potreb glede informacijske tehnologije za posamezno območje in analize občinskih ter medobčinskih knjižničnih mrež. Strokovna pomoč vključuje tudi vsebinsko opredelitev in izbor projektov, sodobnih informacijskih storitev za uporabnike, izvajanje mentorstva za knjižnične delavce začetnike in študente bibliotekarstva za potrebe knjižnic območja OOK, sodelovanje s šolskimi knjižnicami območja in skupen razvoj bibliopedagoških dejavnosti za učence in dijake. Nadalje vključuje tudi opredelitev ciljev, koordinacijo ali izvedbo knjižničnih storitev za posebne skupine uporabnikov, sodelovanje z drugimi območnimi knjižnicami in opredelitev ciljev, koordinacijo ali izvedbo mednarodnega sodelovanja na območju.

Strokovna pomoč je široka in različno interpretirana naloga. Pri njej se tudi kažejo največje razlike med knjižnicami. Predvsem še ni v zavesti vseh, da naloga ne zajema le občasnega sprotnega odgovarjanja na vprašanja knjižnic, ali obveščanja knjižnic o novih storitvah v območni knjižnici. Pomembna so tudi nova teoretična spoznanja (strokovno in raziskovalno delo), kar bi izboljšalo kakovost in raznolikost knjižničnih storitev ter usmerjalo in pospeševalo razvoj bibliotekarske stroke ter seveda implementacijo teorije v prakso. Strokovno delo pomeni sistematično in dolgoročno načrtovanje usklajenega razvoja knjižnic na območju v partnerskem sodelovanju s knjižnicami območja.

Strokovna izhodišča za usmerjanje svetovalnega dela svetovalnih služb v območnih knjižnicah so pomembna za načrtovanje dela ustreznih strokovnih delavcev v svetovalni službi za opravljanje

je zakonsko določenih posebnih nalog območne knjižnice, v okviru katerih na svojem območju partnersko utrjujejo in razvijajo strokovnost, organiziranost, povezanost in enotnost knjižničarske stroke ter uresničujejo učinkovito opravljanje knjižnične dejavnosti, ki je skupnega pomena za celotno območje, hkrati pa upošteva-jo tudi posebnosti svojega okolja.

Namen dokumenta je prikazati izhodišča za usmerjanje svetovalnega dela v območnih knjižnicah: od različnih metod in potrebne strokovne usposobljenosti zaposlenih ter kompetenc do spremljanja opravljenega svetovalnega dela na območjih.

Razvoj posebnih nalog območnih knjižnic v obdobju od leta 2003, med njimi zlasti izvajanje naloge nudenja strokovne pomoči knjižnicam z območja, zahteva nov razvojni korak tudi pri sistematičnem spremljanju kakovosti izvajanja te naloge. Zato je strokovnim izhodiščem doda-

no tudi spremljanje oziroma merjenje uspešnosti izvajanja svetovalnega dela.

Predlog dokumenta je delovna skupina, ki je dokument pripravila, ob upoštevanju pripomb direktorjev OOK, ZBDS in ZSK, dopolnila.

Nacionalni svet za knjižnično dejavnost je strokovna izhodišča za usmerjanje svetovalnega dela svetovalnih služb v območnih knjižnicah na podlagi 50. člena Zakona o knjižničarstvu obravnaval na 48. Seji 14. maja 2012 in k dokumentu podal pozitivno mnenje.

Svetovalno delo območnih knjižnic: strokovna izhodišča za usmerjanje svetovalnega dela svetovalnih služb v območnih knjižnicah so dostopna na spletni strani OOK: <http://cezar.nuk.uni-lj.si/ook/pages/page.php?id=133&psid=34>.

Milena Bon
Narodna in univerzitetna knjižnica

PREDSTAVLJAMO

Donacija dr. Nikolaja Sadnikarja Matični knjižnici Kamnik

V težkih časih gospodarske krize, ki v zadnjih letih pesti našo državo in ji ni videti skorajšnjega konca, tudi Matična knjižnica Kamnik (MKK) deli usodo javnih zavodov s področja kulture in se sooča s precejšnjimi finančnimi rezi, zaradi katerih je uresničevanje njenega kulturnega, izobraževalnega in tudi širokega socialnega poslanstva že načeto. Ob krčenju dela programov zaradi zmanjšanja sredstev, se MKK trudi za povečanje zavesti o pomenu in obsegu njenega poslanstva znotraj lokalne skupnosti. Zato smo v MKK posebej veseli, kadar dobimo iz svoje okolice potrdilo, da so naši napori opaženi, da okolje zaupa v našo strokovnost, da sprejema knjižnico za svojo in da v lokalni skupnosti obstaja konsenz o potrebnosti knjižnične dejavnosti ter razumevanje večplastnosti njenega poslanstva. Eno takšnih potrditev smo

v naši knjižnici prejeli v začetku januarja 2012, ko smo sprejeli ponudbo kamniškega častnega občana dr. Nikolaja Sadnikarja, da kot njegovo donacijo prevzamemo del knjižnega gradiva iz bogate knjižnice njegovega očeta, znamenitega Kamničana,

častnega meščana, veterinarja, zbiratelja in mecena Josipa Nikolaja Sadnikarja (1863–1952).

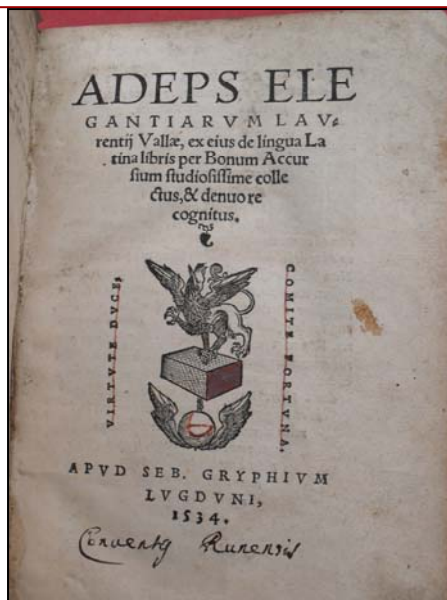
Ob ogledu gradiva na domu donatorja, ki je bil opravljen sredi januarja v prisotnosti

Slika 1: Donacija dr. Sadnikarja

donatorja in direktorice MKK mag. Brede Podbrežnik Vukmir, je postalo jasno, da imamo opravka z gradivom izjemne kulturne in precejšnje materialne vrednosti, s katerim se splošne knjižnice ne srečujejo prav pogosto. Konec januarja smo knjižno gradivo prepeljali v prostore knjižnice ter takoj pričeli s pregledom in pripravo popisa. Dr. Nikolaj Sadnikar je, kljub častitljivim letom, z zanimanjem spremljal potek našega dela in nam posredoval zanimive podatke o izvoru in možnih izvorihi posameznih delov donacije, s pomočjo katerih bo morda nekoč mogoče ugotoviti poreklo nekaterih starejših izvodov. Dr. Sadnikar je po prvem prevzemu gradiva konec januarja, ki je obsegal 198 enot, svojo donacijo še dvakrat dopolnil. Februarja smo tako prejeli še 16 knjig s področja humane medicine, večinoma iz druge polovice 19. stoletja, od katerih jih 13 izhaja iz zapuščine višjega ranocelnika v kamniški smodnišnici Augusta Walterja (1831–1910). Konec marca je donator MKK podaril še 7 knjig z različnih področjih, ki izhajajo iz 18. in 19. stoletja. Skupaj smo tako pridobili kar 221 knjig, ki so nastale med

18 Dne 20. marca 2012 je knjižno gradivo s podpisom donatorske pogodbe dejansko postalo last kamniške knjižnice. Slovesni prevzem donacije smo v knjižnici pripravili 11. aprila. Ob županu Občine Kamnik g. Marjanu Šarcu, podžupanji mag. Julijani Bizjak Mlakar in občinskih svetnikih, se je vabilu odzvalo tudi precejšnje število Kamničanov in kolegov iz drugih knjižnic. Žal se donator prevzema zaradi slabega zdravja ni mogel udeležiti. Dr. Sadnikar je

Slika 2: Adeps elegantiarum

želel, da bi knjižnica povabila strokovnjaka, ki bi podal oceno kulturne in materialne vrednosti podarjenega gradiva. Za to nalogo smo prosili dr. Mihaela Glavana, ki se je vabilu velikužno odzval, pripravil izvedensko mnenje in svoje ugotovitve predstavil tudi na slovesnem prevzemu donacije.

Vsebinsko je gradivo zelo raznovrstno: okrog 55 enot ga je s področja umetnosti, muzeologije in umetnostne zgodovine, z okrog 35 enotami je zastopana humana in živalska medicina, s preko 30 enotami so zastopane občja zgodovina, cerkvena zgodovina in pravo. Tudi naravoslovje in tehniške vede so zastopane s preko 30 enotami. S po manj kot 20 enotami so zastopane leposlovje, jezikoslovje, teologija in verstvo. Slovenika je v donaciji zastopana z 18 enotami. Posebno mesto v slednji imata dve gramatiki in sicer Kopitarjeva slovnica (*Grammatik der slavischen Sprache*) iz leta 1808 ter Metelkova slovnica (*Lehrgebäude der slowenischen Sprache im Königreiche Illyrien...*) iz 1825. Večina gradiva je sicer v nem-

škem jeziku, sledijo dela v slovenskem, latinskem in v manjšem delu angleškem jeziku.

Z donacijo dr. Sadnikarja je MKK pridobila tudi svoje najstarejše tiske. Gre predvsem za knjigo, v katero so leta 1560 vezali dva različna tiska. Prvi je *Adeps elegantiarum* italijanskega humanista Lorenza Valla (1407–1457), ki ga je leta 1534 v Lyonu natisnil znameniti tiskar in založnik Sebastian Gryphius (1492–1557), drugi pa je *Aphthonii Sophistae Progymnasmata*, ki ga je leta 1555 prav tako v Lyonu natisnil Jean Frelon. Gre za latinski čitanki, ki sta bili namenjeni študiju latinščine. Knjiga ima dva lastniška vpisa – ekslibrisa: prvi, iz oktobra 1560 izpričuje, da je bila v tem obdobju v lasti Bartolomeja Seelerja, drugi, brez datacije, pa pravi, da je bila knjiga del knjižnice v »conventus Runensis«, torej najverjetneje samostana v Brežicah. Da so knjigo uporabljali v študijske namene kaže veliko število podčrtanih mest in izpisov ob robu strani.

Med zanimivimi starejšimi tiskimi velja omeniti tudi knjigo Pangratza Boseckerja *Neun catholischer Predigen* iz leta 1614, pri kateri so posebej zanimive tudi platnice, ki so ovite v pergament, popisan z bogoslužnim besedilom v monastični gotici, katerega nastanek najverjetneje sega v 15. ali 14. stoletje, s čimer gre brez dvoma za najstarejši rokopis v MKK.

Dr. Sadnikarju posebej ljub in za kamniški prostor pomemben del donacije predstavlja 13 knjig iz zapuščine že omenjenega Augusta Walterja. Walter je umrl leta 1910 umrl brez dedi-

čev, zaradi česar je njegovo premoženje pripadlo kamniški občini, ki se je odločila, da ga proda na dražbi. Medicinske priročnike je Josip N. Sadnikar kupil na dražbi in sicer po tem, ko ga je nanje opozoril tedanji kamniški župan in zdravnik dr. Julius Dereani. Leta 1935, ko se je donator dr. Sadnikar vpisal na študij medicine v Ljubljani, mu jih je oče podaril. Priročniki iz Walterjeve zapuščine predstavljajo zanimiv pogled v delo ranocelnika in predvsem v zmožnosti medicinske stroke v drugi polovici 19. stoletja. Donator z donacijo omenjene zapuščine želi obuditi spomin na že skoraj pozabljenega ranocelnika, spodbuditi zanimanje za njegovo življenjsko pot in s tem tudi zanimanje za zgodovino kamniške sanitetne službe.

Knjižna donacija dr. Nikolaja Sadnikarja ima veliko materialno in kulturno vrednost. Kamni-

ški knjižnici je v čast, da jo je donator prepoznal kot primerno ustanovo za hrambo knjižnega daru. Vsebinska raznolikost gradiva na svoj način osvetljuje tudi lik donatorjevega očeta, ki je zbral večino podarjenih knjig. Njegovo zanimanje za umetnost, kulturno in občo zgodovino ter sledenje izdajam eminentnih tujih muzejskih hiš in združenj, je verjetno presegalo tedaj običajne okvire ljubiteljske zbirateljske dejavnosti. Morda se tudi njegovemu vseživljenjskemu »druženju s knjigami« lahko Kamničani zahvalimo, da je med svojim izrazito terenskim veterinarskim delom Josip N. Sadnikar znal prepoznati, pridobiti in ohraniti materialno kulturno dediščino na katero je naletel. Svojo muzejsko zbirko je daljnega leta 1893, kot prvi zasebni zbiratelj na ozemlju današnje Slovenije, odprl javnosti.

Skozi podarjene knjige bodo obiskovalci kamniške knjižnice lahko vstopili v intelektualni svet velikega Kamničana. Knjige bodo uporabnikom dostopne pod posebnimi pogoji v čitalnici MKK, kjer smo jih shranili v popolnoma obnovljene zaprte omare, ki so pred desetletji stale v stari kamniški knjižnici. Naše delo v zvezi s knjižnim darom seveda še ni končano. Gradivo bo potrebno še strokovno obdelati, nekaj knjig je nujno potrebnih konservatorske obravnave, pripravili bomo tudi ustrezna predstavljena gradiva za bibliopedagoške dejavnosti. Donacija predstavlja pomembno obogatitev ponudbe za naše obiskovalce in veseli nas, da veliko obiskovalcev izrazi željo, da bi se z njo seznanili.

Andrej Kotnik
Matična knjižnica Kamnik

PREDSTAVLJAMO

Stoletje ptujskih časopisov ter drugo domoznansko gradivo in Digitalni knjižnici Slovenije

V Knjižnici Ivana Potrča Ptuj pripravljamo projekte digitalizacije domoznanskih gradiv že vrsto let. V manjšem obsegu smo digitalizirali monografske publikacije in fotografije, medtem ko smo v znatno večjem obsegu digitalizirali osrednje ptujске časopise. Z digitalizacijo monografij in časopisov smo želeli zaščititi originale pred nadaljnjo obrabo in poškodbami ter povečati dostopnost do teh gradiv.

Od Štajerca do Štajerskega tednika v digitalni obliki

Kot osrednja območna knjižnica za Spodnje Podravje smo imeli možnost pridobivati finančna sredstva za digitalizacijo domoznanskih gradiv pri resornem ministrstvu iz naslova programa izvajanja posebnih območnih nalog. Iz tega vira smo digitalizirali osrednje slovensko govoreče ptujске časopise Štajerc (1900–1918), Ptujski list (1919–1922), Narodno slovo (1931–1932) ter Naše dlo (1948–1950) in jih umestili na portal Digitalne knjižnice Slovenije.

Leta 2007 smo se kot partnerska knjižnica priključili projektu Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si, ki je bil financiran iz

Slika 1: Štajerc, 1900, št. 8

Slika 2: Tednik, 1998, št. 40

sredstev norveškega finančnega mehanizma. Nosilka projekta je bila Narodna in univerzitetna knjižnica. V sklopu tega projekta je bil del sredstev namenjen tudi digitalizaciji knjižničnega gradiva, zato je na osnovi naše pobude NUK posredoval v digitalizacijo Ptujski tednik (1951–1961) in Tednik (1961–2000).

Novejše letnike Tednika (2001–2003) in Štajerskega tednika (2003–2010) smo pridobili neposredno v digitalni obliki od družbe Radio-Tednik Ptuj, d. o. o., ki nam je tudi sicer podala dovoljenje za digitalizacijo svojih časopisov. Tako sta v digitalni knjižnici v celoti dostopna tudi Tednik (1961–2003) in Štajerski tednik (2003–2010).

Sodelovanje v različnih projektih ter povezovanje različnih vsebinskih in finančnih možnosti pri digitalizaciji ptujskih časopisov nam je prineslo rezultat, ki je izjemnega pomena ne samo za naše območje, temveč tudi v širšem smislu, saj omogoča prost in neomejen spletni dostop do digitalnega arhiva več kot stoletnega obdobja ptujskih časopisov vse od leta 1900 do leta 2010 v skupnem obsegu preko 71.000 strani.

Zgodovinske razprave Mateja Slekovca

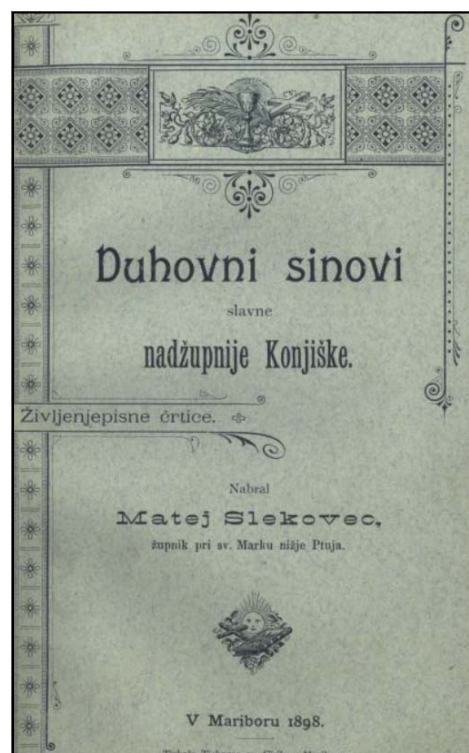
Zgodovinske razprave Mateja Slekovca so izjemno bogat in zanimiv vir za raziskovanje lokalne zgodovine. Matej Slekovec, rojen leta 1846, je kot duhovnik služboval v Središču, Cirkovcah, Markovcih ter Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Bil je zgodovinar samouk, ki se je ukvarjal s proučevanjem lokalne zgodovine predvsem z željo, da bi zbrano gradivo koristilo drugim.

Zbiral je gradivo po arhivih na Ptuj, v Mariboru, Gradcu, Dunaju in drugod, izpisoval podatke iz krstnih, poročnih in mrljskih evidenc ter zbiral podatke po občinskih in zasebnih arhivih. Njegove zgodovinske razprave in črtice so izšle v številnih časopisih in revijah, nekatere pa tudi kot samostojne publikacije.

Za digitalizacijo smo izbrali njegove zgodovinske razprave, ki so izšle kot samostojne publikacije:

- Župnija sv. Lovrenca na Dravskem polju : krajepisno-zgodovinske črtice, 1885,
- Die Szekely oder Zekel von Kevent, Freiherren von Friedau : genealogische und biographische Skizze, 1894,
- Škofija in nadduhovnja v Ptuji : zgodovinska črtica, 1889,
- Turki na slovenskem Štajerskem : spominki iz domače zgodovine, 1894,
- Kapela žalostne Matere božje v Središču in njen častni venec : spomenica na zlato mašo dveh srediških rojakov leta 1902, 1902,
- Kruci na Slovenskem Štajerskem, 1905,
- Duhovni sinovi slavne nadžupnije Konjiške : življenjepisne črtice, 1898.

Matej Slekovec je bil leta 1903 izvoljen za prvega predsednika Zgodovinskega društva za Slovensko Štajersko, ki mu je predsedoval le nekaj mesecev, saj je še istega leta v Ljubljani umrl.

Slika 3: Duhovni sinovi slavne nadžupnije Konjiške, M. Slekovec, 1898

Slika 4: Ivan Potrč, družinska fotografija iz okrog leta 1915 (foto J. Winkler)

Zbirka o življenju in delu Ivana Potrča

Dvakratni prejemnik Prešernove nagrade, pripovednik in dramatik Ivan Potrč, po katerem nosi ime naša knjižnica, se je rodil leta 1913 na Štukih pri Ptujju. Trd boj za preživetje na kmetih, ki ga je spoznal v mladosti, ter številne krivice, ki jih je tedanja družba prizadejala revnim ljudem, so predstavljal neusahljiv vir, iz katerega je črpal snov pri svojem literarnem ustvarjanju. Njegova dela slikovito opisujejo težko življenje kočarjev in haloških viničarjev.

Po njegovi smrti je soproga Branka Jurca ptujski knjižnici donirala njegovo zasebno knjižnico, ki šteje 2.292 enot. Ob ureditvi in otvoritvi le-te v čitalnici Študijskega oddelka smo v Digitalni knjižnici Slovenije oblikovali tematsko zbirko, s katero smo želeli tudi na spletu predstaviti našega rojaka ter osvetliti pogled na njegovo življenje in delo.

Digitalna zbirka vsebuje fotografije iz življenja in dela Ivana Potrča, fotografije knjižnice in čitalnice z urejeno Potrčevo knjižno zbirko ter monografijo Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici, ki je izšla ob otvoritvi njegove zasebne knjižnice v študijski čitalnici.

Digitalizacija časopisov *Pettauer Lokalanzeiger*, *Pettauer Zeitung* ter knjižne dragocenosti iz zapuščine rodbine Herberstein v načrtu za leto 2012

Potem, ko smo v digitalno knjižnico vključili vse osrednje ptujske časopise 20. stoletja, bomo v

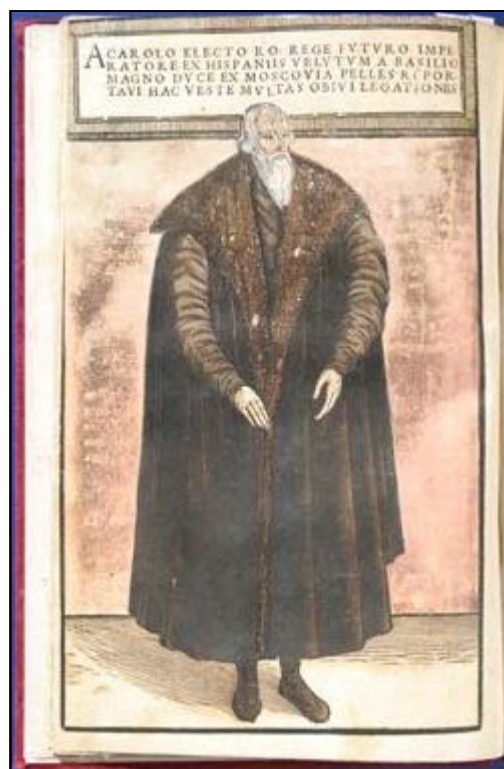
prihodnjih letih pozornost posvetili digitalizaciji časopisov iz konca 19. stoletja ter drugemu domoznanskemu gradivu.

V letu 2012 načrtujemo digitalizacijo časopisov *Pettauer Lokalanzeiger* (1889) in *Pettauer Zeitung* (1890–1904). V ptujski knjižnici hranimo 12 letnikov originalnih izdaj časopisa *Pettauer Zeitung*, dva manjkajoča letnika pa bomo pridobili v sodelovanju s partnerji pri projektu. Originala časopisa *Pettauer Lokalanzeiger*, ki je izhajal le eno leto, nimamo in po nam trenutno dostopnih informacijah v Sloveniji ni ohranjen. Za potrebe digitalizacije ga bomo poskušali pridobiti iz avstrijske nacionalne knjižnice.

Poleg časopisja v tem letu načrtujemo tudi digitalizacijo knjižnih dragocenosti iz zapuščine štajerske plemiške rodbine Herberstein, ki je imela med drugim v lasti tudi ptujski in ormoški grad ter dvorec v Dornavi. Pomemben predstavnik rodbine baron Žiga Herberstein (1486–1566) je bil cenjen habsburški diplomat in zgodovinar.

Njegovi Moskovski zapiski (*Rerum Moscovitarum comentarii*, 1549), v katerih je Evropi odkril Rusijo, so bili eno prvih evropskih del o ruskih razmerah in njeni zgodovini. Prevedeni so bili v številne jezike in doživeli številne ponatise.

Ptujska knjižnica hrani več del o rodbini Herberstein ter dela Žige Herbersteina, med katerimi

Slika 5: Baron Žiga Herberstein (Vir: Gratae posteritati, 1560)

smo za digitalizacijo izbrali:

- Rokopis Žige Herbersteina na pergamentu, 16. stoletje
- Rerum Moscovitarum comentarii, Antwerpiae, 1557
- Gratae posteritati, Viennae, 1560
- Comentari della Moscovia, in Venetia, 1550
- Acta, zbirka uradnih listin in rokopisnih zapisov, Wien, 1558–1564,
- Nahmen- und Geschlechtsreihen der herbersteinischen Familie, Wien 1557–1564
- Geschichte der Burg und Familie Herberstein, Wien, 1817
- Siegmund Freiherr von Herberstein, St. Petersburg, 1818

Med temi gradivi je posebno zanimiv tudi bogato ilustriran življenjepis Žige Herbersteina z naslovom Gratae posteritati, ki prikazuje Žigo Herbersteina v dragocenih poslaniških nošah ter devet evropskih vladarjev njegovega časa.

Oba projekta digitalizacije smo zasnovali v okviru programa izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice in za izvedbo pri ministrstvu tudi dobili odobrena finančna sredstva.

Statistični podatki o dostopu do digitaliziranih gradiv

Z umestitvijo ptujskih časopisov in drugih domoznanskih gradiv na splet smo zagotovili prostorsko in časovno neomejeno dostopnost do teh gradiv, hkrati pa v Sloveniji in tudi izven meja države promoviramo naše lokalno okolje in bogastvo pisnih virov, ki jih hranimo v ptujski knjižnici.

Da je gradivo, ki smo ga doslej vključili v digitalno knjižnico, aktualno in iskano, nam potrjujejo tudi statistični podatki o dostopu. V letu 2011 smo na portalu dLib.si zabeležili skupno 74.615 vpogledov v vsebino, v prvih treh mesecih letošnjega leta pa že 56.120. K povečanju spletnega dostopa do gradiv je veliko doprinesla tudi intenzivna promocija digitalnih zbirk in predstavitve v javnosti, ki smo jih izvedli v začetku letošnjega leta. V letošnjem letu lahko upravičeno pričakujemo znatno povečanje vpogledov v vsebino v primerjavi s preteklim letom.

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj se med partnerskimi ustanovami, ki prispevajo gradivo v Digitalno knjižnico Slovenije, po količini objavljenega gradiva v slovenskem merilu uvršča na drugo mesto. Ob koncu leta 2011 je bilo v digitalno knjižnico vključenih 15.756 digitalnih objektov oziroma preko 74.200 strani domoznanskih gradiv.

Med ptujskimi domoznanskimi gradivi je poleg časopisja največ zanimanja za zgodovinske razprave Mateja Slekovca. Njegove življenjepisne črtice Duhovni sinovi slavne nadžupnije Konjiške so v prvem trimesečju letošnjega leta zabeležile kar 523 ogledov.

Zahvala ministrstvu in sodelujočim knjižnicam

Da so ptujski časopisi ter drugo domoznansko gradivo digitalizirani in vključeni v Digitalno knjižnico Slovenije v tolikšnem obsegu, dolgujemo zahvalo resornemu ministrstvu za potrditev in financiranje programov dela OOK, Narodni in univerzitetni knjižnici za strokovno pomoč in dolgoletno uspešno sodelovanje, Univerzitetni knjižnici Maribor za izposojlo nekaterih monografij in manjkajočih časopisnih števil ter Knjižnici Franca Ksavra Meška Ormož, s katero za projekte digitalizacije izbiramo tiste domoznanske vsebine, ki so aktualne in zanimive za prebivalce našega širšega območja.

In ne nazadnje zaslužijo zahvalo tudi vodstvo knjižnice za posluš in zavedanje o pomenu ohranjanja pisne kulturne dediščine ter vsi sodelavci ptujске knjižnice, ki so pri projektih digitalizacije domoznanskih gradiv sodelovali.

Seveda pa se zagotovo v ptujski knjižnici ne bi mogli ponašati s takšnimi rezultati na področju digitalizacije domoznanskih gradiv, če vodstvo knjižnice in zaposleni ne bi imeli tolikšnega posluha in zavedanja o pomenu ohranjanja pisne kulturne dediščine.

Milena Doberšek

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

milena.dobersek@knjiznica-ptuj.si

Zbogom orožje. Dobrodošli spomini. Europeana 1914-1918

Soustvarjamo digitalno zbirko Europeana 1914-1918: dnevi zbiranja zasebnih spominov iz 1. svetovne vojne v Sloveniji

O projektu

Namen projekta je spodbuditi posameznike k odkrivanju spominov, fotografij in predmetov svojih prednikov ter jim ponuditi možnost digitalizacije le-teh v prvem evropskem spletnem arhivu zasebnih spominov na 1. svetovno vojno. Ob prihajajoči 100. obletnici želimo shraniti in ohraniti dragocene dokumente za prihodnje generacije, jih digitalizirati in narediti javno dostopne.

www.Europeana1914-1918.eu je krovna spletna stran, namenjena digitaliziranim zbirkam o prvi svetovni vojni iz vseh evropskih držav. Spodbuda

povezuje končne uporabnike preko njihovih osebnih družinskih stvari in dogodkov, ki so se vtisnili v spomin. Osredotoča se na človeške in ne vojaške vidike tistega časa.

Pobudnik ideje o Europeani 1914-1918 je bila Nemčija, izoblikovala pa se je v britanskem vojnem arhivu; v letih 2012-2013 bomo zbirko soustvarjali naprej: v prvem polletju v Luksemburgu, Združenem kraljestvu, na Irskem, v Sloveniji in na Danskem.

Realizacija projekta v Sloveniji

Koordinator projekta v Sloveniji je Narodna in univerzitetna knjižnica (vodja projekta: mag. Karmen Štular Sotošek, sodelavka pri projektu Breda Karun). Projekt je del triletnega evropskega projekta *Europeana Awareness*. Sofinancer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Republike Slovenije.

Da bi zbrali čim več zgodb iz 1. svetovne vojne prebivalcev Slovenije, organiziramo tri javne dogodke zbiranja na treh lokacijah. Na kraju dogajanja vsak prinešen predmet poslikamo in obdelamo in ga takoj vrnemo lastniku, njegovo digitalno kopijo pa objavimo na internetu v zbirki www.europeana1914-1918.eu. Kasneje pa bo zbirka dosegljiva tudi preko portalov dLib.si in Kamra.

Zbiranje spominov v Novi Gorici

Dan zbiranja in digitaliziranja zasebnih spominov v Goriški knjižnici Franceta Bevka je bil zelo uspešen, saj smo se srečali z več **kot 320 osebnimi spomini, 650 fotografijami in z mozaikom 90 intimnih zgodb, ki so jih prispevali običajni ljudje.**

Vsega skupaj je knjižnico obiskalo 40 ljudi, za popis predmetov nekega gospoda smo porabili celih 8 ur. Za primerjavo:

Slika 1: Projekt Europeana 1914-1918 v Sloveniji

Dnevi zbiranja in digitaliziranja dokumentov iz 1. svetovne vojne v Sloveniji:

v Goriški knjižnici Franceta Bevka, Trg Edvarda Kardelja 4, Nova Gorica

Sreda, 28. marec 2012, od 9.00 do 18.00

Kontakt: Irena Škvarč, telefon: 05 330 9110,

e-pošta: irena.skvarc@ng.sik.si

v Vojaškem muzeju Slovenske vojske, Engelsova ulica 15, Maribor
Četrtek, 19. april 2012, od 9.00 do 18.00

Kontakt: Ladislav Mesarič, telefon: 02 449 5118, e-pošta:

ladislav.mesaric@amis.net

v Osrednji knjižnici Celje, Muzejski trg 1a, Celje

Sreda, 23. maj 2012, od 9.00 do 18.00

Kontakt: Robert Ožura, telefon: 03 426 1724 ,

e-pošta: robert.ozura@knjiznica-celje.si

Slika 2: Organizatorji dogodka v Novi Gorici

Dan zbiranja spominov v Luxembourg, ki sva se ga udeležili z Ireno Škvarč iz Goriške knjižnice Franceta Bevka, je obiskalo 77 ljudi. Skupaj so prinesli 280 predmetov. V naslednjih treh tednih pa so posamezniki sami objavili še 600 spominov. Tudi mi že opažamo, da posamezniki brez naše pomoči sami objavljajo zgodbe na www.europeana1914-1918, kar je tudi pomemben namen projekta.

Dogodek v Goriški knjižnici je bil prav poseben in razkošen. Z nami so bili številni strokovnjaki iz vse Sloveniji, mednarodni partnerji, člani Društva Soška fronta, predstavniki medijev in mesta Nove Gorice ter seveda vsi tisti, ki so prinašali in odnašali, sami ali v pari, svoje predmete.

Izredna je bila delovna vnema vseh sodelujočih, med njimi so bili številni prostovoljci iz Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, Lavričeve Knjižnice Ajdovščina in Mestne knjižnice Ljubljana. V Goriški knjižnici je 12 zaposlenih pod vodstvom direktorja Borisa Jukića in njegove pomočnice Irene Škvarč

že pred dogodkom delo usklajevalo več tednov. V ta namen so se predstavniki iz Slovenije udeležili tudi izobraževanja na Univerzi v Oxfordu. Na kraju dogodka je tako dobro uigrana ekipa 30 ljudi nepretrgoma in z neverjetno mero dobre volje delala od 8.00 do 23.00. Dogodka se je udeležil tudi novogoriški župan, Matej Arčon.

Z nami pa so bili tudi razvijalci aplikacije in zgodovinarji z Univerze v Oxfordu, predstavniki Europeane, Kobariškega muzeja in zgodovinar Renato Podberšič.

Odziv medijev pred, med in po dogodku je bil odličen. Zabeležili smo 55 objav v nacionalnih in lokalnih medijih. Naš dogodek so na dan zbiranja predstavili v vseh osrednjih elektronskih medijih »v prime time« poročilih in dnevnikih, vključno z: Radijskimi odmevi ob 19.00, TV dnevnikom, 24ur in prav v vseh primorskih medijih. Komunikacijski partner je agencija Avanta, ki si skupaj s koordinatorjem projekta prizadeva, da bi čim več ljudi izvedelo, kje lahko shranijo in postavijo na

ogled digitalno kopijo svojih dokumentov iz 1. svetovne vojne.

Posebna snemalna ekipa Evropske unije je dogajanje zabeležila na filmski trak. Evropska komisija bo namreč ohranila spomin na dneve zbiranja tako, da jih je posnela. Film bodo nato predvajali 9. maja v Bruslju, kot del dogodka »Europeana Big Bang« v času ministrskega srečanja, ki ga bosta gostila predsednik Evropske komisije José Manuel Barroso in komisarska Neelie Kroes. Letošnji dan Evrope je namreč namenjen osveščanju o Evropeani in kulturni dediščini na spletu.

Množično prispevanje dokumentov iz obdobja prve svetovne vojne se bo po Sloveniji še nadaljevalo in želimo si, da bi čim več Slovencev prispevalo svoje ohranjene spomine v zbirko Europeana1914-1918.

Vsakdo lahko tudi sam objavi svojo zgodbo in predmet, ki je povezan z obdobjem 1. svetovne vojne na spletnem mestu: <http://www.europeana1914-1918.eu/sl>. Zato potrebuje digitalni fotoaparater in/ali skener in računalnik z internetno povezavo.

Karmen Štular Sotošek

Slika 3: Intervjuji s prinašalci spominov

OCLC Article Exchange

dokumenti v oblaku

Z mesecem januarjem 2012 je OCLC ponudil vsem svojim članicam brezplačno medknjižnično storitev za izmenjavo člankov »Article Exchange«, katero lahko uporabljamo vse sodelujoče knjižnice in nam omogoča tako prejem kot pošiljanje člankov v elektronski obliki. Servis Article Exchange ponuja enotno in varno spletno lokacijo, kamor knjižnice shranjujemo članke iz revij in kopije prispevkov iz knjig, skladne z avtorskopravno zakonodajo. Velikost datoteke trenutno ne sme presegati 60 MB, število dokumentov pa je lahko neomejeno. Čeprav spletno mesto omogoča shranjevanje v skoraj vseh formatih, sta prevladujoča PDF in TIF. Shranjenemu dokumentu sistem avtomatično podeli edinstven URL z geslom, ki omogoča dostop izključno naročniku. Članek lahko pogleda največ petkrat, natisne ali shrani na svoj osebni računalnik. Obvestilo z navodili za prevzem pošljemo knjižnici prek aplikacije OCLC First Search, končnemu uporabniku pa po elektronski pošti. Pet dni po prevzemu se datoteka avtomatično izbriše, neprevzeti članki pa ostanejo na spletu še trideset dni, predno so dokončno izbrisani.

Prednosti tovrstnega načina posredovanja dokumentov so številne, tako v zadovoljstvo knjižnic kot uporabnika. V bistvu ne govorimo več o klasičnem medknjižničnem posredovanju člankov, ampak o »dokumentu v oblaku«, do katerega na

enostaven način dostopa samo pooblaščen uporabnik, saj za uporabo ne potrebuje posebnega programa (softwera) ampak zadostujeta osebni računalnik ali mobilna naprava.

Obstoječa rešitev prevzemanja dokumentov je odpravila številne ovire, s katerimi smo se srečevale tako knjižnice prejemnice kot dobaviteljice v medknjižnični izposoji; v prvi vrsti je odpravila težave s požarnimi zidovi, ki mnogokrat onemogočajo prehod dokumentov, odpravljene so težave prepolnih poštnih nabiralnikov naročnika ali obsežnejših datotek, katerih ne moremo pošiljati po elektronski pošti. Rešitev je prispevala k večji učinkovitosti in zanesljivosti medknjižničnih služb. Programska zaščita zagotavlja usklajenost reprodukcij z avtorskopravno zakonodajo, saj omogoča dostop izključno naročniku v določen časovnem obdobju. Spletno gradivo je dostopno uporabniku tudi izven uradnih ur medknjižnične službe, fizična lokacija pa je postala za prevzem nepomembna.

Storitev predstavlja še en korak naproti večji učinkovitosti naše medknjižnične službe oziroma servisa.

Silvester Videtič
Narodna in univerzitetna knjižnica

KNJIŽNIČNE PRIREDITVE

Pogovor s Špelo Pahor v Mestni knjižnici Piran ob izidu knjige Srečanja v Piranu 2

Špela Pahor je etnologinja in knjižničarka, zaposlena v Mestni knjižnici Izola. Dejavna in ustvarjalna je na mnogih področjih. Je pravljíčarka in voditeljica študijskih krožkov. Za uspešno vodenje teh je leta 2008 dobila priznanje ACS - Andragoškega centra Slovenije. Pripravlja tudi zanimive razstave, piše poljudne in strokovne prispevke za razne časnike in časopise, prevaja pravljíce ter sodeluje pri radijskih oddajah Istrska srečanja za radio Trst A.

Na predvečer kulturnega praznika smo v **Mestni knjižnici Piran** predstavili njeno drugo knjigo življenjskih zgodb prebivalcev Pirana, ki jih že vrsto let uspešno zbira z velikim občutkom za vsakega posameznika, s sposobnostjo vživljanja v

Slika 1: na fotografiji so od leve proti desni: Ksenija Petaros Kmetec, Špela Pahor, Mirella Bonaca Arzenšek in Slobodan Simič Sime (foto: Marijan Šabić)

njegovo zgodbo, profesionalnostjo in odgovornostjo.

Knjigo **Srečanja v Piranu 2** je založil **Mediterranum**, zavod za revitalizacijo mediteranske kulture Piran (www.mediterranum.si, zavod@mediterranum.si). Na predstavitvi so sodelovali tudi **Slobodan Simič Sime**, predstavnik založbe, **Mirella Bonaca Arzenšek**, ki je brala odlomke iz knjige, in piranski trio **Mandolin**.

Slobodan Simič Sime je knjigo opremil s 26-imi reprodukcijami razglednic iz svoje zbirke, na katerih so podobe Pirana iz obdobja od štiridesetih do sedemdesetih let prejšnjega stoletja. V spremni besedi je med drugim napisal: »Špela Pahor je z dosedanjim delom ter to drugo knjigo *Srečanj v Piranu* pustila neprecenljivo bogastvo, ki daleč presega mestne, časovne, regijske ali državne meje. Je brezčasni vir spoznanj o bolečini in ljubezni, o bridkosti in sreči, o nekem čarobnem svetu tam, na robu kopnega.«

Obiskovalci so čitalnico piranske knjižnice napolnili do zadnjega kotička in z zanimanjem prisluhnili besedam Špela Pahor o njenem delu in knjigi.

Po prireditvi sem ji zastavila nekaj vprašanj, na katera mi je prijazno odgovorila.

KPK: V slovenskem prostoru je najbolj poznana zbirateljica življenjskih zgodb dr. Marija Makarovič. O njih pravi, da vsaka življenjska zgodba, naj jo napiše kdorkoli, slaven ali nepoznan, pomemben ali nepomemben človek, razkriva človekovo enkratnost in neponovljivost, z vsakim zapisanim življenjepisom izvemo kaj več o ljudeh, o njihovem odnosu do svojcev in drugih ljudi, do domačega in drugega okolja, skratka o življenjski zgodovini posameznega človeka, z vsako zapisano osebnopripovedjo ostaja človek za vedno navzoč v določenem času in prostoru, vsaka življenjska zgodba je tudi kamenček v mozaiku naše skupne zgodovine. Kaj bi ti dodala k tem besedam iz svojih izkušenj dela na tem področju?

ŠP: Težko bi kaj dodala. Morda to, da z življenjsko zgodbo posameznika ne izvemo le njegove osebne življenjske zgodbe, skozi njegove spomine in razmišljanja spoznavamo tudi zgodovino, kulturo, način življenja ... v določenem okolju in času.

KPK: Življenjske zgodbe zbiraš že vrsto let. Kaj te je spodbudilo k temu, da se osredotočaš na prebivalce Pirana in njihove zgodbe izdaš tudi v knjigi?

ŠP: Pred leti sem si v knjižnici sposodila eno od dvanajstih knjig, ki imajo skupni naslov *Tako smo živeli*. V tej zbirki je etnologinja dr. Marija Maka-

Slika 2: Špela Pahor
(foto: Adrijana Krajnc Vasović)

rovič zbrala življenjske zgodbe prebivalcev avstrijske Koroške. Nekatero od teh zgodb so zapisali ljudje sami. Pisane so bile tako v knjižnem jeziku kot v narečju. Zgodbe so me prevzele in že takrat sem prišla na idejo, da bi lahko nekaj podobnega naredila za Piran. Imela sem že posneto pripovedovanje gospe Else Koncilja, pa sem le-to uredila in v dveh delih objavila v časopisu *Portorožan*, s prošnjo bralcem za sodelovanje. Kmalu po tistem me je na Tartinijevem trgu ustavila gospa D. L. in mi povedala, da je v časopisu prebrala moj prispevek, da ji je bil všeč in da ima tudi ona zanimivo zgodbo, ter me povabila k sebi, češ da mi bo pripovedovala o svojem življenju. Preden pa sem se lotila zbiranja zgodb, sem pisala dr. Mariji Makarovič in jo prosila za nasvet. Odpisala mi je na kratko: Kar začnite! In sem se lotila dela.

KPK: Te je pa k dokončni odločitvi prepričala tudi knjiga *Ženske, ki tečejo z volkovi*.

ŠP: To knjigo sem večkrat prebrala, takrat pa sem ravno prebirala uvod, v katerem avtorica Clarissa Pinkola Estes piše nekako takole: Če hočete ozdraveti in biti srečni, se zazrite v svoje ljudi in prisluhnite njihovim zgodbam. Ta stavek me je dokončno prepričal, da je moja odločitev pravilna.

KPK: Od rojstva živiš v Piranu in si kot mnogi Pirančani na mesto navezana z vsemi njegovimi lepotami in tudi pomanjkljivostmi. Sta tvoji knjigi *Srečanja v Piranu* in *Srečanja v Piranu 2* povezani tudi s tvojim odnosom do Pirana in željo, da bi nekaj naredila za Piran?

ŠP: Z zgodbami sem želela ohraniti spomine na mesto Piran, na njegove prebivalce, ki so tu živeli, delali, ustvarjali in ga imeli radi.

V drugi knjigi sem želela, da mi sogovorniki povedo kaj tudi o Piranu, kakšen je njihov odnos do mesta, kaj jim je všeč in kaj pogrešajo. Upam, da

bodo zgodbe v pomoč tistim, ki se trudijo z načrtovanjem in vizijami o tem, kako naj bi se živelo v našem mestu.

KPK: V knjigo *Srečanja v Piranu 2* si uvrstila tudi svojo življenjsko zgodbo.

ŠP: Ja, po premisleku sem zapisala tudi svojo zgodbo. Ni se mi zdelo pošteno, da zapisujem zgodbe drugih ljudi, o sebi pa molčim. Poleg tega me ljudje, ko pridem k njim, radi kaj sprašujejo o mojem življenju, zato sem se odločila, da to povem vsem na enem mestu.

KPK: Prva knjiga *Srečanja* prinaša 23 zgodb, druga 18, to je skupaj kar 41 življenjskih zgodb Pirančanov. Špela, kako ti uspe vedno znova in znova poiskati vse te zanimive Pirančanke in Pirančane ter jih pridobiti, da pripovedujejo oziroma pišejo o sebi?

ŠP: Najprej sem si naredila seznam skoraj sto ljudi, ki jih poznam in ki so se mi zdeli zanimivi. Poslala sem jim pismo in jih povabila k sodelovanju. Nekateri so se odzvali že takrat, druge sem za sodelovanje prosila kasneje. Pri prvi knjigi so bili ljudje bolj sramežljivi, zadržani, skromni. Nekateri niso dovolili objaviti svojega polnega imena in primka, ampak le kratice. Pri drugi knjigi pa sem imela občutek, da so se ljudje že bolj odprli in so zelo radi sodelovali. Ko zdaj hodim po ulicah in gledam ljudi, bi najraje kar vse vprašala, če mi pripovedujejo o svojem življenju, ker se mi zdijo vsi zelo zanimivi. Vsaka zgodba se mi zdi vredna zapisa.

Hvaležna sem vsem pripovedovalcem v obeh knjigah in tudi tistim, katerih zgodb še nisem uredila in objavila, za zaupanje in sodelovanje. Morda je res, da znam radovedno prisluhniti ljudem, nisem pa toliko vsiljiva, da bi silila vanje z neumestnimi in preveč osebnimi vprašanji.

KPK: Knjigi nista le prijetno branje spominov, temveč tudi dokument nekega časa in vanju je vložena veliko truda. Kako se pravzaprav lotiš tega dela in kako poteka zbiranje življenjskih zgodb? Kakšno je tvoje delo pri tem, da končno nastane tudi knjiga?

ŠP: Izberem si zanimive sogovornike in jih prosim za sodelovanje. Dogovorimo se za srečanje. Navadno je to pri njih doma. Najprej vprašam, če lahko pogovor posnamem na kaseto. Če snemam, potem se lažje posvetim poslušanju, čeprav vem, da bom imela potem veliko dela s prepisovanjem kaset. Če snemanja ne dovolijo, si pogovor zapisujem in ga potem doma čim prej prepisem v računalnik in uredim. Tako je bilo na primer pri srečanju s pokojno gospo Lidijo Pribac. Sogovornikom povem, kaj bi rada – da mi pripovedujejo o

svojem življenju od otroštva dalje. Skušam jih čim manj motiti s svojimi vprašanji, tako da njihova pripoved lahko teče gladko. Včasih, ko se kdo izgubi v mislih ali izgubi nit zgodbe ali je preveč skromen in se mu njegovo življenje ne zdi vredno pripovedovanja, pa postavljam dodatna vprašanja. Sogovornike tudi vprašam, če dovolijo objavo besedila in svojega imena. Ko kasete prepisem in besedilo uredim, jim ga po navadi dam v branje in dokler se ne strinjajo z vsem napisanim, ga še ne uvrstim v knjigo. V knjigi pa pripovedovalce navadno razvrstim po starosti, tako da so najstarejši na prvem mestu in potem vse do najmlajšega.

KPK: Nekateri sami napišejo svoje zgodbe. So kakšne razlike med temi in tistimi, ki imajo rajši intervju?

ŠP: Nekateri raje pišejo, več se spomnijo, če sami pišejo. Po navadi imajo tudi talent za pisanje. Saj tako je nastala tudi tvoja zgodba! Pa še marsikateri v tej in v prvi knjigi. Drugi so močni v ustnem izražanju in raje pripovedujejo.

KPK: Kakšna pa je bistvena razlika med prvo in drugo knjigo? Se izbor zgodb razlikuje?

ŠP: Pri prvi knjigi sem imela zelo veliko energije in je razmero hitro nastala, v enem letu. Druga knjiga je nastajala malo dlje časa in z velikimi premori. Nekaj zgodb sem sama posnela, prepisala in uredila, za večino pa sem pripovedovalce prosila, naj jih sami napišejo. Moja naloga je bila bolj prositi in spodbujati ljudi k pisanju. K drugi knjigi sem dodala tudi zgodovinsko etnološki uvod.

V prvi knjigi sem z izborom zgodb želela prikazati etnično pisanost ljudi v Piranu, saj so med pripovedovalci tudi priseljenci različnih narodnosti in veroizpovedi. Pri drugi sem želela nagovoriti tiste, ki že dlje časa živijo v Piranu ali so se tu celo rodili, na primer drugo generacijo ali otroke priseljenec. Prosila sem jih, naj mi kaj povedo o svojem otroštvu in mladosti v Piranu, pa tudi o mestu samem. Tudi tu sem zgodbe razvrstila po starosti sogovornikov.

Tako je v prvi knjigi večina zgodb povezana z življenjem v Piranu takoj po drugi svetovni vojni, dve pa pripovedujeta o predvojnem obdobju v Piranu. Ljudje, ki so se predvsem po drugi svetovni vojni preselili v Piran, so s seboj prinesli spomine in navade in jih v Piranu prepletli in obogatili z navadami in življenjem v obmorskem prostoru. V drugi knjigi so v večini zgodbe ljudi, ki so v Piranu preživeli tudi otroštvo.

KPK: Bi nam na kratko predstavila avtorje iz knjige *Srečanja v Piranu 2*? Kdo so intervjuvanci in pisci, ki so s svojimi osebnimi zgodbami in pogledi

na Piran, njegov razvoj in spremembe sodelovali s teboj?

ŠP: To so Marija Fornazaro, Mandica Maraspin, Savina Gorišek, Leopold Belec, Rudi Mraz, Tanja Trebežnik Sambolec, Dušan Kmetec, Ksenija Petaros Kmetec, Vida Flego Draksler, Tanja Albreht, Špela Pahor, Vanja Pegan, Zorko Bajc, Neda Žabot, Miša Rustja, Luisella Ravalico, Miroslav Pahor in Ana Rodin. V uvod pa sem uvrstila svojo mamo Ivano Pahor z odlomkom iz njene življenjske zgodbe, ki je bila objavljena v prvi knjigi. V tem odlomku piše o svojih pogledih na Piran. Tu bi lahko omenila še magistro Nadjo Terčon, ki je napisala res zanimivo in pregledno biografijo o Miroslavu Pahorju, mojem očetu, prvem ravnatelju muzeja v Piranu.

KPK: Se ti je kakšna zgodba zdela še posebej zanimiva?

ŠP: Vse so se mi zdele zanimive, vsaka po svoje. Jokala sem ob zgodbi Mandice Maraspin, ki jo je po pripovedovanju svoje mame zapisala njena hčerka, zdravnica dr. Vera Maraspin Čarman. Pretresla me je ljubezen, ki se je spletla med njeno mamo in očetom. Tudi ljubezen med Savino Gorišek in njenim možem ter njuna ljubezen do morja in jadranja me je ganila. Veliko zanimivosti sem izvedela iz zgodbe ribiča in slikarja ljubitelja Dušana Kmetca. Njegova zgodba me je še posebej nagovorila. Predvsem njegova ljubezen do morja in do ribiškega poklica. On res čuti bistvo Pirana, pozna dušo in srce mesta. Tudi tvoja zgodba mi je bila všeč. Ko sem snemala gospo Mario Fornazaro, me je prevzela njena skromnost. Pri Rudiju Mrazu in Luiselli Ravalico me je očaralo bogastvo njunega jezika. Kako lahko nekdo primerja otroška usteca s komaj vzbrstelimimi rožami - kaj ni to lepo! Ali pa mesto Piran najlepši ženski na tem svetu! Vida Flego Draksler je na zanimiv način opisala svoje sosede. Tanja Albreht, Vanja Pegan, Tanja Trebežnik Sambolec in Neda Žabot so se spominjali svojega otroštva in mladosti, kar se mi je tudi zdelo dragoceno. Naš župnik Zorko Bajc je opisal župnijo Piran in svoja prizadevanja za ohranitev kulturne dediščine. Zgodba učiteljice Ane Rodin me je prevzela, ker sem v njej čutila njeno bolečino matere, ki je izgubila otroka, pa tudi njena prizadevanja, ki jih je vlagala v šolsko delo. Leopold Belec bi lahko še veliko več povedal o svojem bogatem življenju in delu in k njemu se bom še odpravila. Miša Rustja pa je svojo zgodbo posvetila spominu na ljubezen svojega življenja, svojemu pokojnemu možu Danilu,

ki smo ga vsi dobro poznali in imeli radi. Tako na splošno bi rekla, da vse zgodbe povezuje ljubezen: do zakonca, do otrok, do družine, do poklicnega dela, do morja, do mesta samega. Zato so mi vse zgodbe zelo ljube.

KPK: Ali si že po izdaji prve knjige vedela, da boš pripravila tudi drugo, ali pa te je k temu spodbudil nadvse pozitiven odziv na prvo knjigo *Srečanja v Piranu*? Knjiga je bila res velika uspešnica, dvakrat natisnjena in dvakrat razprodana. Danes je na voljo bralcem v knjižnicah. Ob tem naj še povem, da je prvo knjigo, ki je izšla leta 2007, založila Mestna knjižnica Piran. Po njej smo tudi poimenovali zanimiv projekt pogovorov v knjižnici z našimi sokrajanji. Knjižnični projekt pogovorov *Srečanja v Piranu* letos poteka že peto leto in tudi današnji večer je del tega projekta.

ŠP: Ne, takrat tega še nisem vedela. Potem sem se odločila za nadaljevanje študija in za nalogo sem si izbrala temo Mesto Piran skozi življenjske zgodbe njegovih prebivalcev. Tako sem nadaljevala z zbiranjem. Ampak verjetno bi tudi brez tega študija še naprej zbirala zgodbe.

KPK: Špela, res me zanima le kdaj ob svojem rednem delu in vseh svojih dejavnostih najdeš čas tudi za to delo?

ŠP: Težko, vendar to delam z veseljem. Pri prvi knjigi sem imela res veliko energije in sem delala več kot 12 ur na dan. S prepisovanjem kaset je namreč veliko dela, z urejanjem besedil po kronološkem vrstnem redu v nekaj berljivega, pa tudi. Pri drugi knjigi sem imela manj energije, zato sem prosila sogovornike, da svoje zgodbe napišejo sami. Imela sem bolno mamo in zelo malo časa in moči. Sicer pa ne hodim veliko ven po raznih zabavah, ne gledam televizije, tako da večeri ostanejo zame in za to, kar rada počnem. Sem pa etnologinja res le v svojem prostem času.

KPK: Tako kot že prva knjiga tudi ta kar vleče po nadaljevanju. Imaš že kaj novih zgodb in načrtov?

ŠP: Imam že kar nekaj novih zgodb in seveda načrtujem tretjo knjigo. Kdaj bo, pa še ne vem. Odvisno tudi od tega, koliko ljudi mi bo uspelo pritegniti k sodelovanju. Doslej sem imela srečo.

Ksenija Petaros Kmetec

Mestna knjižnica Piran / Biblioteca civica Pirano

ksenija.petaros@pir.sik.si

OBVESTILO AVTORJEM

Knjižničarske novice so informativni bilten, ki seznanja slovenske knjižnične delavce s tekočimi dogajanjem in novostmi v stroki. Objavlja strokovne članke, poročila s strokovnih posvetovanj, srečanj in sestankov, prispevke o pomembnih dogodkih in novostih v knjižnicah, prispevke o projektih, v katerih sodelujejo knjižnice, intervjuje, mnenja in ocene, spominske in podobne zapise, obvestila in razpise ter obvestila o prireditvah, posvetih in drugih strokovnih dogodkih.

Navodila za pripravo prispevkov

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno navedbo "Od leve proti desni:... ". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali PNG formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Prispevkov ne honoriramo!

Uredništvo Knjižničarskih novic

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: Mateja Komel Snoj

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: Tomaž Bešter, Irena Kavčič, Daša Pokorn, mag. Darija Rozman

Fotografija na naslovnici: Matija Brumen

Naklada: 400 izvodov

Tisk: COLLEGIUM GRAPHICUM d.o.o. Ljubljana

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-176

Naročnina za leto 2012: 50,00 EUR za tiskano obliko & 1 brezplačen dostop do elektronske oblike, 30,00 EUR za dostop do elektronske oblike

